

LA ONDO de Esperanto

Internacia sendependa magazino en Esperanto

Katalin Kováts
respondas

Niaj atingoj kaj fiaskoj
en la 2010a jaro

Esperantujo festas la
Zamenhofan Tagon

Gajaj Novjарfestaj
renkontiĝoj

Kristnasko forgesita

Ferdinand Hirt & filo

Libroj instruantaj ami,
amiki, protekti naturon

Nia libroeldonado sub
lupeo

Rezultoj de Liro-2010
kaj de la 13a Internacia
Fotokonkurso

2011

2

LA ONDO de esperanto

INTERNACIA SENDEPENDA MAGAZINO

2011. №2 (196)

Aperas ĉiumonate

Fondita en 1909 de Aleksandr Saĥarov

Refondita en 1991

Eldonas kaj administras Halina Gorecka

Redaktas Aleksander Korĵenkov

Konstantaj kunlaborantoj Peter Baláž, István Ertl, Dafydd ab Iago, Wolfgang Kirschstein, Aleksej Korĵenkov, Alen Kris, Floréal Martorell, Valentin Melnikov, Andrej Peĉonkin, Sergio Pokrovskij, Serge Sire, Andrzej Sochacki

Adreso RU-236039 Kaliningrad, ab. ja. 1205, Ruslando

Telefona (4012) 656033

Elektronika poŝto sezonoj@kanet.ru

Hejmpaĝo <http://Esperanto.Org/Ondo>

Abontarifo por 2011

Internacia tarifo: 38 eŭroj

Orienteŭropa tarifo: 20 eŭroj

Ruslanda tarifo: 590 rubloj

Pollanda tarifo: 60 zlotoj

Aerpoŝta aldono: 5 eŭroj

Elektronika abono (pdf): 12 eŭroj por ĉiuj landoj

Perantoj vidu la liston sur la 23a paĝo.

Konto ĉe UEA avko-u

Recenzoj Bonvolu sendi *du* ekzemplerojn de la recenzota libro, kasedo, disko k.a. al la redakcia adreso.

Eldonkvanto 600 ekzempleroj

Anonctarifo

Plena paĝo: 100 EUR (3000 rubloj)

Duona paĝo: 60 EUR (1800 rubloj)

Kvarona paĝo: 35 EUR (1000 rubloj)

Okona paĝo: 20 EUR (600 rubloj)

Malpligrandaj: 0,50 EUR aŭ 15 rubloj por 1 cm²

Kovrilpaĝa anonco kosta duoble. Triona rabato pro ripetado.

Donacoj La donacoj estas danke akceptataj ĉe la redakcia adreso (ruslandaj rubloj) aŭ ĉe nia konto “avko-u” ĉe UEA.

Represoj Oni povas represi tekstojn kaj bildojn el *La Ondo de Esperanto* nur kun permeso de la redakcio aŭ de la aŭtoro kaj kun indiko de la fonto.

© *La Ondo de Esperanto*, 2011.

“La Ondo de Esperanto” (Волна эсперанто). 2011, №2 (196).

Ежемесячный журнал на международном языке эсперанто.

Журнал зарегистрирован Министерством Российской Федерации по делам печати, телерадиовещания и средств массовых коммуникаций. Свидетельство о регистрации ПИ № 77-9723.

Учредитель и издатель: Горещкая Г. Р.

Редактор: Корженков А. В.

Подписано в печать: 18 января 2011 г.

Цена свободная. Тираж: 600 экз.

Отпечатано в Польше. Presita en Pollando.

Kiuj elektas la Esperantiston de la jaro?

PROPONANTOJ

Marija Beloŝević (Kroatio): vicprezidantino de IKUE

Viŝnja Branković (Italio): direktoro de *Orbis Pictus*

Renato Corsetti (Italio): prezidanto de IEF

István Ertl (Luksemburgio): tradukisto ĉe Eŭropa Revizora Kortumo

Judit Felszeghy (Hungario): ekssekretario de la Esperanta PEN-Centro

Edmund Grimley Evans (Britio): eksprezidanto de EAB

Maritza Gutiérrez González (Kubo): estro de la Esperanto-redakcio de Radio Havano

Hori Yasuo (Japanio): eksprezidanto de KAEM

Dafydd ab Iago (Belgio): eksdirektoro de la Brusela Komunikadcentro de EEU

Aleksander Korĵenkov (Ruslando): ĵurnalisto kaj verkisto

Lee Jung-kee (Koreio): direktoro de Seula Esperanto-Kulturcentro

Vinko Markovo (Francio): ĝenerala sekretario de SAT

Bruno Masala (Francio): komitatano de IKUE

Cindy Mc Kee (Usono): reviziisto de *La Karavelo* kaj kunredaktanto de *Sennacieca Revuo*

Valentin Melnikov (Ruslando): poeto, ĵurnalisto, tradukanto

Barbara Pietrzak (Pollando): radioĵurnalisto, redaktoro

Yamasaki Seikō (Japanio): membro de la Akademio de Esperanto

José Antonio Vergara (Ĉilio): eksestrarano de UEA

ELEKTANTOJ

Petr Chrdle (Ĉeĥio): direktoro de KAVA-PECH

Agneta Emanuelsson (Svedio): prezidanto de ILEI-SE, senatano de la Esperanta Civito

Anna Jausions (Francio): prezidantino de OSIEK

Gbeglo Koffi (Togolando): administranto de la Afrika Centro Esperantista

Ilona Koutny (Pollando): gvidanto de la Interlingvistikaj Studoj ĉe UAM

Liu Haitao (Ĉinio): profesoro pri (inter)lingvistiko

Stano Marček (Slovakio): redaktoro de *Esperanto*

Geraldo Mattos (Brazilo): doktoro pri lingvistiko

Stefan Maul (Germanio): eksĉefredaktoro de *Monato*

Sergio Pokrovskij (Ruslando): sciencisto, tradukanto, eseisto

Anna Ritamäki-Sjöstrand (Finnlando): eksprezidanto de EAF

Roland Rotsaert (Belgio): kasisto de IKEF; redaktoro de *La Merkato*

Martin Schäffer (Meksiko/Germanio): komitatano de UEA, sekretario de GEA kaj de MEF

Josef Shemer (Israelo): sekretario kaj estrarano de ELI

Ljubomir Trifončovski (Bulgario): verkisto, redaktoro

Halina Gorecka
sekretario

Katalin Kováts (fotita de Illo Subat) laŭmerite ridetas sur la kovropaĝo, ja ŝi iĝis la Esperantisto de la jaro. Sed la fotito en la dorspaĝa foto *Libroservo* havas malmultajn ĝojpretekstojn, kvankam Lovísa Óskarsdóttir, la fotintino, rajtas fieri — pro ĉi tiu foto ŝi iĝis laŭreato de nia 13a Internacia Foto-konkurso.

Instruantoj de Esperanto estas la “soldatoj” de nia movado

En la januara *Ondo* ni informis, ke Katalin Kováts iĝis la Esperantisto de la Jaro 2010. Katalin naskiĝis en 1957 en Budapeŝto. Ŝi estas lingvisto, kun instruistaj diplomoj pri matematiko, Esperanto, rusa kaj itala lingvoj, doktoriĝis pri la prope-
deŭtika valoro de Esperanto en la lernado de la itala lingvo en kazo de hungaraj infanoj. Ŝi iniciatis kaj redaktas la porinstruistan retejon www.edukado.net, trejnas Esperanto-pedagogojn kaj respondecas pri la KER-ekzamenoj. Aldone, ŝi estis vicredaktoro de *Internacia Pedagogia Revuo* dum 15 jaroj kaj estas lingva kontrolisto de *Monato* de preskaŭ 20 jaroj. Ŝi esperantistiĝis 25 jarojn antaŭe kaj gvidis ĝis nun ĉirkaŭ cent kursojn kaj trejnadajn en trideko da landoj.

Kiel impresis vin la informo, ke vi iĝis la Esperantisto de la Jaro?

En la pasintaj jaroj mi plurfoje estis nomumita, kio ĝojigis min. La ĉi-jara elekto estas rekono de mia laboro kaj rekono de la graveco de instruado kaj ekzamenado de Esperanto, la du terenoj kie mi multe aktivas. La fakto, ke la komisionanoj rimarkis kaj taksis grava tiun agadon estas por mi stimulo daŭrigi eĉ kun pli granda elano, kaj espereble estas ankaŭ alvoko al la esperantistaro kunlabori kaj partopreni en tiuj laboroj. Sekve mi tre ĝojis, ke pere de mia honorigo la instruista laboro ricevis atenton.

La Esperantisto de la Jaro estas elektata ekde la 1998a jaro, kaj nur unu fojon, en 2008, la diferenco inter la laŭreato kaj la dua kandidato estis pli granda ol ĉi-jare. Kio, laŭ vi, kaŭzis tiel unuaniman elekton ĉi-foje?

Estis relative multe da “bruo” (en la pozitiva senco de la vorto) ĉirkaŭ la rekonstruo de www.edukado.net por kio mi ene de kelkaj monatoj sukcesis kolekti 35 mil eŭrojn, kaj per tre granda kaj persista laboro savi la tre riĉan kolekton. La lanĉo de la nova paĝaro komence de oktobro estis sekvata de pli ol 2000 membroj kaj multaj aliaj samideanoj. Ankaŭ la sukcesa starto de la KER-ekzamenoj kaj “enirigo de Esperanto” en la Konsilion de Eŭropo estas atingajoj, kiuj kulminis en la lastaj du jaroj kaj estas taksataj kiel gravaj lingvopolitikaj sukcesoj. Do, verŝajne tiuj koincidoj en la sama periodo klarigas la relative grandan nombron de voĉdonoj de la elektintoj.

La tri plej subtenitaj kandidatoj en 2010 estas virinoj. Ĉu tio estas hazarda?

Estas interese, ke vi demandas tion. Mi legis la nomojn, konas la personojn, sed tute ne rimarkis tiun komunan trajton de la kandidatoj. Ĉu estas iu feminisma aliro aŭ malatento? Por mi malantaŭ la nomoj estas nur personoj kun siaj karakteroj, agadoj, kvalitoj kaj atingajoj, kaj tute ne aperas ligoj al iliaj sekso kaj nacieco. Laŭ mi estus bone se ĉiu pensus tiel kaj ne estus ajnaj distingoj inter viroj kaj virinoj.

Vi estas elektita la Esperantisto de la Jaro 2010 pro la “diversmaniera antaŭenigo de profesieca instruado de Esperanto”, kaj unue, “pro la popularigo kaj okazigo de la ekzamenoj laŭ la Komuna Eŭropa Referenckadro”. Bonvolu rakonti pri ĝi.

La novtipaj ekzamenebloj havas gravan signifon, ĉar pere de ili Esperantujo havas ŝtate agnoskatan ekzamensistemon, kiu konstruiĝis laŭ la plej modernaj eŭropaj kriterioj kaj viciĝas inter la prestiĝaj ekzamensistemoj de la grandaj institutoj kaj ekzamencentroj. La diplomojn, kiujn ĝis nun akiris

preskaŭ 300 personoj el 38 landoj, multaj povas utiligi por siaj laboro kaj studoj. La novtipaj KER-ekzamenoj donas pretiĝon al Esperanto en la ekstera mondo, ankaŭ inter lingvistoj, fakuloj pri ekzamenado kaj instruado. Laŭ la kvanto de diplomitoj Esperanto povos eliri el la kategorio de hobia aŭ “movado de stranguloj” kaj esti agnoskata kiel vera interkomunikilo, lingvo kun kulturo kaj ĝin fleganta intelektularo. Espereble post kelkaj jaroj oni ne bezonos kampanjojn kaj listojn por nombri kiom da esperantistoj estas en la mondo, sed ni povos fiere deklari kiom da KER-diplomitoj estas en la movado kaj ties alta cifero estos mezurilo pri prestiĝa lingvo(re)kono. Venos tempo kiam estos avantaĝo aŭ rekta postulo posedi lingvoatestilon por akiri movadajn postenojn, gvidantajn rolojn aŭ instruistajn laborojn.

La dua motivo estas la porinstruista retejo [edukado.net](http://www.edukado.net). Kio pri ĝi?

Instruantoj de Esperanto estas la “soldatoj” de nia movado. Pere de ili ni ricevas novajn membrojn, novajn esperantistojn kies lingvaj kapabloj multe gravas kaj por la individuo kaj por la komunumo. Kvankam ekzistas centoj da lerniloj, la instruantoj de la internacia lingvo plejparte estas nur entuziasmaj amatoroj, kiuj bezonas helpon, gvidadon, konsilojn kaj konkretajn materialojn por sia laboro kaj por sia pluperfektigo. En tio helpas mia retejo kun la 600 pretaj ekzercoj kaj materialoj, 450 detale prezentitaj libroj kaj lerniloj, forumo, korespondebloj, kursinformoj kaj aliaj servoj. La kreita komunumo kaj metiejo donas kunlaboreblojn al la kolegoj kiuj ofte ne nur profitas sed ankaŭ disponigas siajn kreaĵojn al la aliaj.

Ĉu via porinstruista aktivado en Esperantujo estas via sola laboro, aŭ vi laboras ankaŭ ekster Esperantujo?

Ĝis 2001, kiam mi vivis en Hungario, mi laboris en pedagogia altlernejo kaj poste en lingvistika katedro, trejnante instruistojn, gvidante interlingvistikajn seminariojn, en la 1990-aj jaroj eĉ Esperanto-fakon. Ekloĝante en Nederlando kun mia franca edzo, mi restis hejme kun nia fileto. Miaj du ĉefaj taskoj estis la fileto kaj ties bona edukado, kaj [edukado.net](http://www.edukado.net) kaj ĉi-rilata agado. Estas kelkaj jare ripetiĝantaj kursoj, kiel tiuj en Poznań kaj la aranĝoj dum la kongresoj. Verdire en la lastaj 10 jaroj mi nenion alian faris ol esperantumis.

Ĉu tiom gravan rolon Esperanto havas en via vivo?

Fakte jes. Unuavice ĝi estas nia familia lingvo. Kompare kun la hungara, franca kaj nederlanda lingvoj, kiujn ni parolas en diversaj kombinoj, Esperanto estas la sola lingvo, kiun ni ĉiuj bone regas kaj en kiu nia triopo tute nature interkomunik-

iĝas. Aldone, lastatempe ne nur ni instruas ĝin kun Sylvain, sed ekinstruis Esperanton ankaŭ mia 25-jara filino, Petra Smidéliusz, kiu nun komencas agadi en la movado. Aliflanke Esperanto estas ankaŭ la ligilo al la ekstera mondo, al la amikoj kaj disĉiploj tra kontinentoj. Ĝi faras nian vivon riĉa, malferma kaj senlima. Kaj ankaŭ komforta kaj pro tio mi ne ĉiam kontentas. Se ĝi ne ekzistus, mi verŝajne jam multe pli bone parolus la nederlandan kaj la francan... Sed eĉ tiu malavantaĝo ne povas malaltigi ĝian altan valoron en mia vivo.

Neniu laŭreato evitis respondi du niajn tradiciajn demandojn. Unue: kiujn tri librojn en Esperanto vi kunprenus al neloĝata insulo?

Mi jam esperis, ke mi povos, eĉ devos iom sen Esperanto ripozi sur la insulo kaj kunporti aliajn legaĵojn. Sed, do, bone, ni rigardu... la unua kandidato estas *Bona Espero* de Roman Dobrzyński por ke mi povu denove admiri la heroan laboron de Ursula kaj Giuseppe Grattapaglia, kaj eble ankaŭ mi trovus kaj povus savi kelkajn perditajn infanojn sur tiu insulo. La alia kandidato estas la jarkolektoj de *La Praktiko*, kiujn mi tre ŝatas legi por lerni kaj entuziasmiĝi pri la senlaca agado de la Cseh-instruistoj en la 1930-aj, 1940-aj jaroj, nia Ora Epoko. La tria estus eble la digna Festlibro de Humphrey Tonkin, kiun mi ankoraŭ ne sukcesis finlegi kaj el kiu mi certe lernos pri la arto labori kune kun miaj kolegoj kaj samtempuloj.

Due, pri viaj planoj.

Mi havas multajn planojn, kaj eĉ pli multajn ideojn por krei pliajn planojn. La plej gravaj kaj urĝaj laboroj estas fini la transkonstruadon de www.edukado.net kaj lanĉi la retan instruistan trejnadon ĉe edukado.net (RITE). Mi estas finkompilanta la pedagogian materialon de la projekto KATEDRO, kies produkto per filmitaj lecioneroj kaj manlibro instruos kiel bone instrui. Ŝvebas en mia kapo ideoj de tri libroj, el kiuj la plej urĝa estas la memorlibro omaĝe al Tiberio Morariu kaj lia agado en Svedio (aperos en majo 2011, okaze de la sveda kongreso). Alia, pli granda verko estos la libroforma aperigo de miaj Artoŝoko-kursoj, materialoj surbaze de la vivo kaj agado de Vincent van Gogh. La tria eldonaĵo estas aŭdkomprenaj tekstoj kaj ekzercoj, parte jam konataj el la reteja rubriko *Monda Mozaiko*.

Krom esperantumado mi ŝatus ankoraŭ krei kelkajn verajn mozaikartaĵojn, statuetojn kaj bildojn, por kio vere apenaŭ restas tempo; havi pli da tempo por pasigi ĝin kun mia familio kaj por legi, lingvojn lerni... sed por tio mi verŝajne devos transloĝiĝi al tiu insulo, kiun vi menciis.

Kaj, fine, kiuj estas viaj deziroj por la sekvaj jaroj?

Bona sano kaj tempo, multe da tempo, tagoj de minimume 48 horoj... Ĉu vi povas aranĝi?

Jaro 2010: Niaj atingoj kaj fiaskoj

Inter la “Rondaj Tabloj” de *La Ondo de Esperanto* la plej tradicia estas la jar-ŝanĝa. Ankaŭ ĉi-foje ni petis divers-tendencajn aktivulojn respondi la demandon: “Kiu(j)n Esperanto-evento(j)n en 2010 vi taksas la plej pozitiva(j) kaj la plej negativa(j)?”

El la dek kvin demanditoj, dek du sendis siajn respondojn.

**Probal Dasgupta
Barato**

Prezidanto de UEA

Ĉi-jare mi plej pozitive taksas la aperon de la festlibro *La arto labori kune*, granda verko emfazanta la kolektivecon de niaj laboroj, diference de PIV kaj PAG, kiuj estis individuaj heroaĵoj kun kolektiva apogo, kaj ankaŭ diference de *Esperanto en perspektivo*, aperinta ĝuste en la momento, kiam eklipsiĝis ĝia piramidisma doktrino.

Plej negative estas, laŭ mi, ke niaj plej energiaj iniciat-emuloj ne trafis agordi niajn urĝosentojn kun la urĝeco — evidenta al ĉiuj — de la ekologia krizo kaj la neceso — ne al ĉiuj evidenta — labori por demokratia eliro el tiu krizo. Se mi uzus ĉi tiun lokon por prezenti recepton mian sur tiu tereno, tio estus senhonta reklamo pri ideoj, kiujn mi ne sukcesis alikanele vendi al Esperantujo. Mi domaĝas al vi — kaj al mi — tian embarason.

**Renato Corsetti
Italio**

Prezidanto de Itala Esperanto-Federacio

La plej pozitivaj elementoj en la jaro 2010-a ŝajnas al mi la jenaj:

- pli kaj pli firma ĉeesto de esperantistoj en la reto (de Vikipedio al lingvaj kursoj de Esperanto en ĝeneralaj lingvo-instruaj programoj, ktp.);
- firmiĝo de la movado ekster Eŭropo (Ekzemple: Azia Kongreso en Mongolujo);
- aparta entuziasmo pri la celebrado de la Zamenhof-festoj ĉi-jaraj, kies emblemo estis la sukcesa evento en Nova Jorko. Ĉiuokaze la festado ofte kun orientiĝo al la ekstero montras, laŭ mi, la vivecon de la esperantista komunumo kaj la deziron agi por la bazaj celoj de la movado.

La plej malpozitivaj elementoj ŝajnas al mi la jenaj:

- la stagnado de la klopodoj evoluigi UEA-n al projekto-organizaĵo ĉefe pro la manko de homoj pretaj transpreni taskojn en tiu kampo kaj la relanĉo de internaj kvereloj;
- la superrega interesiĝo pri la interno de la komunumo pri sendanĝeraj kaj facilaj temoj fare de nia intelektularo, kiu kuniras kun la malinteresiĝo pri la ekstero kaj kun la manko de subteno al la agantoj.

Jakvo Schram

Belgio

Prezidanto de la Plenum-Komitato de SAT

Ni havis bonegan SAT-Kongreson ĉe piedoj de la Karpatoj en Rumanio en la belega urbo Braşovo. La Eldona Faka Kooperativo de SAT bone funkcias kaj eldonas regule interesajn librojn, tradukojn, iom tro ofte laŭ mia prefero, sed nu, paŝon post paŝo, la precipe junuloj faras sian laboron, lernas la metion. Bonega afero. SAT fartas bone, mi nepre volas mencii tion. Ankaŭ bone estas, ke la tradiciaj asocioj, eldonejoj, revuoj, restas en movo. Plejofte dank' al volontuloj, kiuj estas la veraj gravaj esperantistoj.

Negativa: La diversaj ttt-paĝoj en kiuj aperas mensogoj pri homoj, sen la eblo korekti ilin. Plej aĉa estas [HeKo](#) en kiu la "gvidanto" aŭ ĉefredaktanto aperigas ĉiun eblan rubon, sen fari plej etan kontrolon pri la vero. Sen konsideri kiel li aŭ ŝi vundas homojn, fifamigas asociojn ktp, ktp. Ne estus malbona se tiu fiherbo malaperu el la reto por ke homoj kiuj havas intereson pri Esperanto ne tuj havas negativan bildon leginte aŭ klopodi kompreninte la aĉaĵojn de tiu paĝaro. Estas tute strange ke tiuj homoj ne komprenas kian damaĝon ili faras. Libereco ŝajne estas la plej perfortata ero en tiu grupo.

Giorgio Silfer

Eŭropo

Verkisto, instruisto kaj organiza konsilisto, Konsulo de la Esperanta Civito

En 2010 sendube pozitiva estis la disvastiĝo de esperanto kiel rekvizito, aŭ eĉ parolata lingvo, en teatro (Finnlando kaj Usono), en muzikaj prezentoj (du malsamaj en Svislando) kaj en kino (Turkio, Usono kaj aliloke). Ĉiuj tiuj utiligoj okazis preskaŭ ĉiam sendepende de esperantistoj, laŭ iniciatoj de gaĝaj komponistoj, verkistoj, reĝisoroj.

En literaturaj medioj, male, la prestiĝo de nia lingvo kiel arta perilo kreskis danke al la aktiva ĉeesto de verkistoj niaj en PEN Internacia, kies prestiĝo mem firmiĝis danke al du Nobel-laŭreatoj, niaj kolegoj Vargas Llosa kaj Liu Xiaobo.

Negativa estas la nov-antisemita kampanjo de Jorge Camacho kaj Yves Bellefeuille (precipe), kiuj tamen trovis panon por siaj dentoj en personoj kapablaj paciencie kaj argumente malmunti iliajn tezojn kaj ilin entute. Oni rimarku, ke tiuj personoj estas nek israelanoj nek hebreoj. Do fine estas pozitive, ke disvastiĝas la konscio pri la ekzisto de nov-antisemitismo en (antiraŭmismaj) medioj, kaj ke ne nur raŭmismoj kapablas reagi al tio.

Negativaj estas la krizoj krevintaj dum UK en Kubo: manko de demokratio en UEA, la kazo Stano Marček, krizo en la rilatoj kun afrikanoj... kaj tamen kun pozitiva sekvo, ĉar formiĝis konscio en parto de la UEA-anaro pri tiaj problemoj: ĝuste ĉe tiuj, kiuj ankoraŭ esperas en la ebleco ŝanĝi elinterne tiun asocion.

Peter Baláž

Slovakio

Kunordiganto de E@I, estrarano de EEU, eldonisto (www.espero.sk)

Plej pozitivaj aferoj de 2010: apero de [Wiki Trans](#) de Eckhard Bick; rekonstruo de www.edukado.net, ĝia nova aspekto kaj funkcioj; [SES 2010](#) kun 190 partoprenantoj; interkonsento de E@I kun SAT pri kreo de la reta [PIV](#); [KAEST 2010](#); unua E@I-staĝanto: Marek Blahuš (financata de EU-projekto Erasmus); [papera eldono](#) de *Detala Gramatiko de Esperanto* de Bertilo Wennergren; la Civitana Platformo por Plurlingveco, starigita en 2009 far la Eŭropa Komisiono — kun la partopreno de EEU en ĝi; prezento de Esperanto kaj de EEU dum la Ekonomia Forumo en Krynica.

Plej negativaj aferoj de 2010: ĝis nun nesufiĉa monkollektado por la realigo de la reta PIV; malbela kampanjo pri maldungo de Stano Marček kiel redaktoro de revuo Esperanto (la problemoj de UEA tute ne tuŝas la redaktadon de ties revuo).

Jenajn aferojn mi povas rekte kopii de mia pasint-jara respondo, bedaŭrinde ili daŭre validas: manko de adaptiĝemo de niaj gvidaj organoj de la Esperanto-movado al novaj kondiĉoj kaj ŝanĝiĝanta mondo (ne nur estas afero de la jaro 2009, sed ĝi daŭris ankaŭ en ĝi); subtaksita kaj malfeliĉe realigata modernigo de Pasporta Servo; ofta amatoreco de la Esperanto-agado, malkapablo de starigo de klaraj celoj kaj strategioj por ilia atingo.

Spomenka Štimec

Kroatio

Verkistino, sekretario de Kroata Esperanto-Ligo

La plej pozitivaj agoj en 2010 estis, ke la 13an de januaro la delegacio de EEU estis akceptita de la prezidanto de la Eŭropa Parlamento, Jerzy Buzek, kaj ke Zamenhof-festan programon en Nov-Jorko partoprenis George Soros. Pozitiva ago estis ke la Eŭropa Komisiono akceptis raporton pri la tradukprojekto de la Kroata Esperanto-Ligo... Negativa estis, ke mortis tiom da valoraj homoj, kiuj multe mankos.

Li Jianhua

Ĉinio

Konstanta konsilanto de Pekina Esperanto-Asocio

La plej pozitiva evento en la jaro 2010 estas kalkuli kiom da homoj parolas Esperanton en la mondo per la retejo <http://www.thepetitionsite.com/1/esperanto-parolantoj-en-la-mondo>. Ĉar nun neniu povas diri la detalan nombron de esperantistoj en la mondo, kio malfavoras al konigo de Esperanto al neesperantistoj. En la retejo, oni povas registri sin per simpla farado.

La negativa afero estas ke la retejo <http://radioaktiva.esperanto.org.uy> havas teknikajn problemojn kaj ni ne povas viziti ĝin. Mi esperas, ke ĝi refunkcios plej baldaŭ.

Ne forgesu (re)aboni

Humphrey Tonkin
Usono
Eksprezidanto de UEA

Permesu al mi respondi ĉi-jare per iom persona respondo. Min surprizis komence de la jaro la impona festlibro, kiun aperigis UEA honore al mi — volumo pri kiu mi antaŭe aŭdis oni-dirojn, sed kiun Detlev Blanke kaj Ulrich Lins, la redaktoroj de la libro, aperigis esence sen mia scio. Lastatempe ĝojigis min scii, ke la libro tre bone vendiĝas. Por mi la jaro bele finiĝis per aperigo de mia anglalingva traduko de *Modernaj Robinzonoj* de Tivadar Soros. La lanĉon ĉeestis la filo George Soros, kiu tiel agnoskis la pozitivan influon de Esperanto en la propra vivo, eĉ se li restas nekonvinkita pri la valoro de la lingvo en la nuna tempo. Min ankaŭ plezurigis la surscenigo en Novjorko de la anglalingva komedio de Julia Cho *The Language Archive*, kiu ĉarme utiligis Esperanton, eĉ kun mallonga Esperanto-leciono. Tra la dumonata prezentogamo de la teatraĵo kelkaj miloj da spektantoj, verŝajne antaŭe nesciintaj pri Esperanto, trapertis tiun lecioneton.

Grigorij Arosev
Ruslando
Prezidanto de Rusia Esperantista Unio

Se paroli ĝuste pri *movado* (ne pri kulturo aŭ simile), do laŭ mi ĉefa evento estis tio, kion formulis [s-ro Corsetti en sia artikolo](#), kiu decembre aperis en *La Ondo de Esperanto* — pri subeniro kaj falo en UEA. La esenco de la artikolo sendube koncernas ne nur UEA, sed ankaŭ plurajn aliajn Esperanto-organizaĵojn, kaj tutmondajn, kaj naciajn. Sed UEA senironie ĉiam estas modelo — kaj kiam temas pri io bona, kaj pri io malbona, do agnosko de krizo en tutmonda asocio estas signalo por la tuta esperantistaro. Krome valoras (ek)konscio, ke UEA devas ŝanĝiĝi. Vojoj kaj rimedoj estas ankoraŭ serĉataj, sed sufiĉe gravas almenaŭ tia konstato. La samon mi streĉe pripensas rilate REU — nome, kion ni faru, por ke rusiaj esperantistoj ekstraktu REU bezonata. Peza tasko. El aliaj memorindaj eventoj, laŭ mi ankaŭ gravas okazigo de kongresoj en nefacila lando — Kubo. Inter libroj por mi elstaras romano de M. Bronŝtejn *La urbo Goblinsk*.

Hori Jasuo
Japanio
Eksprezidanto de Komisiono de UEA pri Azia Esperanto-Movado, eldonisto

La granda sukceso por nia klubo Gunma, kiu situas en la meza parto de Japanio, estis la unua Esperanto-ekspozicio kaj eldono de *Esperanto Movado en Gunma 1906-2010*. Precipe ĉi lasta estas notinda — la movado en Gunma havas jam 104-jaran historion, kaj finfine ni povis eldoni la libron en B5-formato kun amplekso 176 paĝoj.

Iłona Koutny
Pollando
Gvidanto de la Interlingvistikaj Studoj ĉe la Universitato Adam Mickiewicz (Poznano)

Sen detale trarigardi la eventojn de 2010 mi mencias kelkajn, ĉefe proksimajn al mia agadsfero, instruado, kaj al Pollando.

La renaskiĝo de la elstara instruista portalo Edukado.net kun novaj servoj montras la gravan rolon de personecoj por Esperanto-movado — Katalin Kováts prave elektigis la Esperantisto de la jaro — kaj la solidarecon kiu ebligis la financadon. ILEI spertis revigliĝon dank' al Stefan MacGill. Denove startis instruista trejnadon en UAM, Poznano.

Gravas la eksteraj rekonioj de Esperanto-agado kiel: akiro de Grundtvig-projekt-subteno kaj premio por Halina Komar, PEA-prezidantino; publika honorigo de Zsófia Kóródy pro ŝia agado por la Esperanto-urbo Herzberg, de Edward Kozyra en Malbork, podia diskuto dum la Ekonomia Forumo en Krynica, parolo de Soros dum la Novjorka Zamenhof-tago.

Scienca agado kun freŝaj fortoj: la konferenco KAEST en Slovakio, organizita far E@I kaj reapero de komputolingvistoj; reorganizado de ISAE; prosperanta vikipedia kontribuo.

Alvenis malbonaj novaĵoj kiel la forpaso de Maŭro La Torre kaj la fajro en Bona Espero. Ĉagrenis min la pola konflikto, kiu estis diskutata internacie kaj atestas, ke esperantistoj ofte preferas postkuri siajn idealismajn celojn anstataŭ racie kunlabori.

José Antonio Vergara
Ĉilio
ISAE-aktivulo,
eksestrarano de UEA

Min ĝojige aŭ kuraĝige impresis kelkaj faktoj, ekzemple:

— la digna celebrado per impona Festlibro de la 70-jariĝo de Humphrey Tonkin, la plej grava kaj pluraspekte valora esperantisto dum la lastaj kvindek jaroj;

— la subvenciita partopreno de latinamerikanoj el diversaj landoj (eĉ Bolivio kaj Haitio!) en niaj Kubaj eventoj (UK, IJK, ILEI-trejnseminario), danke al la iniciata kaj kunordiga laboro de mia diligenta amiko Martin Schäffer;

— la kreskanta ĉeesto de Esperanto kaj ekapero de freŝbakitaj esperantuloj en la interreto, ekzemple, en novaj medioj kiel Facebook;

— la agado de la Novjorka oficejo de UEA kaj ĝia alt-nivela Zamenhof-taga simpozio en la sidejo de UN;

— la komuna franca-germana Esperanto-kongreso, al kiu mi emas atribui simbolan signifon pro la longa historio de militoj inter tiuj du landoj.

La forpaso de Mauro La Torre perdigis nin je vere aprezinda homo, kiun mi opinias etika kaj intelekta heroo de la Esperanto-movado.

Legu nian novaĵretejon *La Balta Ondo*

<http://sezonoj.ru/>

LA ZAMENHOFA TAGO TRA LA MONDO

Aŭstralio. 19 dec okazis la Zamenhof-festo en Sidnejo kun pli ol 50 partoprenantoj. Nicole prelegis pri Zamenhof-stratoj en la mondo, Rainer pri la lingva problemo en la Eŭropa Unio, post komuna manĝo *Kajto* kantis en Esperanto. Zamenhof-Tagaj festoj estis organizitaj ankaŭ en Melburno kaj Adelajdo. (Nicole)

Benino. Neregistara organizo ACM okazigis du sinsekvajn Zamenhof-festojn en Lokossa. 21 dec en la lernejo Agame, kie Esperanto estas instruata, lernantoj ricevis donacojn (de Nicolle Zuguetta kaj Madeleine Crépatte) kaj kukojn. Por ricevi donacon oni respondis demandon Esperante. Sekvatage en la restoracio *Cave du Coin* apud la urbodomo festis dudeko da plenaĝaj esperantistoj. (François Hounsounou)

Burundo. 19 dec gvidantoj kaj membroj de la landa asocio ANEB kaj de la junulara asocio JEBUO celebris la Zamenhofan tagon en Rumonge. La kantadon de *La Espero* sekvis rakonto pri Zamenhof. Poste oni parolis pri la historio, nuntempo kaj estonteco de la movado en Burundo, interalie, pri eldono de revuo. (Bahati Pamphile)

Tajvano. Zamenhof-festo okazis 18 dec en la kongresejo de Pingtung-gubernio. Post la malfermo Reza Kheirkhah mallonge prezentis Esperanton kaj kantigis la partoprenantojn (entute 45). Oni prelegis pri la tajvana signolingvo, pri la urbo Douliu, pri Kaburbo (Cape Town), pri Arizono. Juna sport-instruistino Ye Li-jun gvidis aerobikan dancon. Post la fermo parto da ĉeestantoj iris al restoracio por manĝi kaj babili. (Abengo)

Brazilo. En Rio-de-Janeiro okaze de la Zamenhofa Tago oni metis al poŝtkestoj 800 flugfoliojn kaj aranĝis en la ponto super la ŝoseo Rio-Niterojo sloganon pri la Tago de Esperanto – *vidu la suban foton*. (Evandro Caboclo)

Josi Ŝemer prelegas en Tel-Avivo (*Fotis Amri Wandel*)

Israelo. Israelaj esperantistoj festis la Zamenhof-tagon 20 dec samokaze kun la jarkunveno de ELI en Tel-Avivo. Joni Kis-Lev prelegis pri sia vojaĝo tra Eŭropo kaj pri la Esperanto-urbo Herzberg, kaj Josi Ŝemer pri “la bona lingvo”. Estis prezentita jarraporto de ELI. La arta programo estis abunda: komuna kantado kun Oded, skeĉo de Enrika kaj Doron, danco *Ho mia Kor’* de Joni kaj pianludo de Kajo. Fine okazis elektoj al la estraro de ELI kaj kantado de *La Espero*. (Landa Agado)

Indonezio. La novfondita E-Klubo *Esperiga suno* 15 dec okazigis Zamenhof-tagon en butikcentro de Ĝakarto. La klubestro Abdul Haris komencis ĝin per legado de retmesaĝo de Heidi Goes, Ilia Sumilfia rakontis pri Zamenhof; Acy kaj Fikri deklamis Zamenhofajn poemojn. Ĉiuj gustumis bongustan kukon, kiu havis la Esperantan flagon, kaj komune vespermanĝis.

Nepalo. Nepala Esperanto-Asocio festis Zamenhof-tagon 15 dec en Katmandu. La programo komenciĝis per lumigado de kandeloj antaŭ bildo de nia majstro. Ĉeestantoj parolis pri Zamenhof, interalie pri tio, ke li estis influita de la hindua filozofio. (Bharat Ghimire)

Vjetnamio. Nguyen Van Loi, prezidanto de Vjetnama Esperanto-Asocio, 12 dec malfermis la Zamenhof-Tagon en la sidejo de Vjetnama Unio de Amikecaj Organizoj en **Hanojo** antaŭ vigla kaj multnombra partoprenantaro. La programo enhavis diskonigon de la vivo kaj la verkoj de Zamenhof, prezenton de la lernejo Vjetnamaj SuperKnaboj, kie oni lernas Esperanton, disdonon de atestoj, kantojn kaj dancojn, prezenton de la emblemo de Vjetnama E-Asocio. 17 dec la Zamenhof-Tagon oni festis ankaŭ en la sidejo de Unio de Amikecaj Organizoj de **Hochiminh-urbo**. (Landa Agado)

Pollando. Zamenhofaj Tagoj daŭris en **Bydgoszcz** dum unu semajno. 13 dec la klubo *Esperanta Amiko* ĉe Pola Asocio de Nevidantoj aranĝis Zamenhofan Feston, en kiu pri Zamenhof prelegis Urszula Tupajka. 16 dec ISTK-studentoj veturis al Toruń por ampleksa turisma, kleriga kaj koncerta programoj. 17 dec okazis geedziĝo de Martyna Dawidowska kaj Moses Simon Gabagambi (Tanzanio) kaj Internacia Studenta Vespero en la klubejo *Mega* en Bydgoszcz. Kadre de la Tagoj okazis AIS-Kursoj kaj ekzameno. (Andrzej Grzębowski)

14 dec en la studenta-instruista medio de **Krakovo** okazis Zamenhof-festo. Estis prezentitaj apartaj raportoj pri la vivo de Zamenhof, liaj filozofiaj kaj religiaj ideoj, lia unua lernolibro de Esperanto, liaj literaturaj verkoj. Funkciis ekspoziceto kun Zamenhofaj verkoj. (Maria Majerczak)

Ĉeĥio. La ĉiutaga komuna nokta programo de ĉiuj regionaj stacioj de la Ĉeĥa radio, la radioforumo *Nokta linio* (Noční linka) dum 74 minutoj (plus muzikpaŭzoj) ĉirkaŭ la noktomezo 15–16 dec traktis la temon “Esperanto kaj lernado de fremdaj lingvoj” okaze de la naskiĝdato de Zamenhof. Inter pluraj altelefonoj neniu diris negativan opinion pri Esperanto. (ĈEA-retkomunikoj)

La Zamenhof-Tago estas ankaŭ la Tago de la Esperanta Libro, kaj al ĝi estis dediĉita tradicia Antaŭkristnaska renkontiĝo, okazinta 11 dec en Pisek. Post la kultura matineo en la urba biblioteko (kun adventa enpeniĝo kun d-ro Max Kašparů) la partoprenantoj vizitis kulturalan programon en la muzeo kaj kune ĝuis posttagmezon en spirito de Kristnaskaj tradicioj. (Esperanto.cz)

Kroatio. 20 dec en la ejo de la juda komunumo en Zagrebo oni aranĝis Zamenhof-feston kaj la jubileojn de la Esperanto-Societo *Bude Borjan* (65 jaroj) kaj de la Kroata Unuiĝo de Nevidantaj Esperantistoj (40 jaroj). Estis programoj operkantista, gitara kaj piana. Recitis Vida Jerman, kantis Anjo Amika. (Landa Agado)

Gratulojn al Zuzanna Kornicka kaj Piotr Jankowski, kies filino Natalia enmondiĝis 19 dec 2010 en bona sano kun la pezo 2,8 kg.

Germanio. Post la grandioza pasint-jara Zamenhof-semajno, ĉi-jare en Berlino estis trankvila Zamenhof-festo, dediĉita al la Internacia jaro de la libro. 18 dec en la klubejo *Danziger 50* ĉ. 50 venintoj multe babilis, foliumis librojn, manĝis kaj trinkis. Oni ĝuis muzikojn de Hans Moser kaj Hartmut Mittag, du filmojn, deklamadon kaj kantojn. Sekvante oni promenis en la distrikto Lichtenberg kaj informiĝis pri vidindaĵoj ĉirkaŭ Zamenhofparko kaj Esperantodomo. (Ronald Schindler)

Danlando. Kopenhaganoj havis 12 dec kvinhoran Zamenhofan feston kun riĉa programo: lunĉo, festparolado, muziko kaj interesa komunikado pere de skajpo kun samideanoj el Ĉinio, Tajvano, Ruslando kaj Venezuelo. Sekvis prelego kaj prezentado de fabelo de Andersen. Juna dana ĵurnalisto ĉeestis por prepari artikolon pri Esperanto kaj Zamenhof. (Ileana Schrøder)

Francio. 36 esperantistoj partoprenis en E-semajnfino 11–12 dec en St Briec (Bretonio). Petra Smidéliusz zorgis pri malkovro de la lingvo per rapida, rekta metodo al komencantoj, Jean Luc Kristos gvidis grupon de praktikantoj kaj la vesperan muzikan programon, Serge Sire instruis kaj estris konversaciojn. (Franjo Leveque)

Nederlando. Zamenhof-Tago okazis 18 dec en la Internacia E-Instituto (Hago) kun prelego de Christoph Klawe pri *Kiel akvo de l' rivero* de Raymond Schwartz, bildprezento de Magrit Bos, Esperanto-kvizo, kaj konatiĝo kun la reviziita ĵusa IEI-eldono de *Konversacia Vortaro* de Andreo Cseh. (Els van Dijk)

Litovio. 18 dec en Kaŭno okazis la 46a kongreso de Litova E-Asocio (LEA) kaj la tradiciaj Zamenhofaj Tagoj. En la kongreso la prezidanto de LEA Povilas Jegorovas atentigis pri la problemoj de la asocio, perdinta la subvenciadon, pro kio krizas ankaŭ *Litova Stelo*. Pluraj personoj intervenis en diskutado. Ĉe la fino estis gratulitaj ĉi-jaraj jubileuloj. Poste komenciĝis la kultura programo de la Zamenhofaj Tagoj kun partopreno de gastoj el Latvio kaj Pollando. (*Barelo*)

Hungario. La Zamenhofan feston en la Domo de Nacioj en Budapeŝto malfermis Imre Szabó, prezidanto de Hungaria Esperanto-Asocio, per saluto al la ĉeestantoj kaj deklamo de la poemo de Zamenhof *Preĝo sub la verda standardo*. Anna Bartek pritraktis la unuajn jardekojn de la Esperanto-komunumo, emfazante la filozofiajn kaj religiajn sintenojn de Zamenhof. Kiel Anjo Amika, ŝi prezentis kantojn, akompanate de Perlo Miela. Poste la partoprenantoj metis florkronojn al la busto de Zamenhof en la Esperanto-parko. (HeKo)

Ruslando. 20 dec oni festis la Zamenhof-tagon en Moskvo kun ĉeesto de la germana ambasadoro Ulrich Brandenburg. Okazis prelego pri Zamenhof (Nikolaj Gudskov), prezento de novaj libroj, koncertetoj de Mikaelo Povorin, Maŝa Kočetkova kaj Vladimir Merkulov, aŭkcio de esperantaĵoj, teumado. (Valentin Melnikov)

Aperis en disko japana traduko de *Homarano* de Korĵenkov, tradukita de granda grupo, laŭ iniciato kaj sub kunordigo de la karmemora Kobayashi Tsukasa.

En la lando de la leviĝanta suno

Japanio. En Japanio ĉi-jare okazis multe da Zamenhoftagaj eventoj. 12 dec okazis en **Tokio** Esperanto-Festo / Zamenhofa Vespero organizita de lokaj grupoj kunlabore kun Tiba Esperanto-Klubo kaj Japana Esperanto-Junularo (JEU). 70 partoprenantoj aŭskultis prelegojn, i.a. de Ulrich Lins, kaj ĉeestis prezentojn de kongresoj kaj libroj.

La saman tagon en **Osako** 30 personoj ĉeestis en la Zamenhofa Festo kun diversaj rakontoj, aŭkcio profite al IJK en 2012, libroservo kaj prezento de la *La Faraono* de Prus, kiun Nanba Syozi tradukis japanen el Esperanto.

Ulrich Lins prelegis pri Zamenhof ankaŭ en **Jokohamo** antaŭ pli ol 50 personoj 11 dec en Hongoo-dai.

En **Okajama** la Zamenhofan Feston 11 dec gastigis la kuirad-kursejo Misaŭa, kaj post la labora unua parto oni manĝis bongustan kuiradon.

12 dec okazis Zamenhofa Festo en la kunsido Birdo-spaco, posedata de Takada Aja, membro de la loka E-societo, en la urbo **Ŝiogama**, kie la ĝeneralan kunsidon de la societo sekvis festa programo kun deklamkonkurso kaj bankedo.

La 12an de decembro okazis Zamenhofa Festo en restoracio de internacia hotelo *Macujama* en la urbo **Ehime**, kie tagmanĝante oni raportis, diskutis kaj sin prezentis. Ankaŭ en **Nagojo** oni kunvenis en restoracio. 4 dec en la restoracio *Niŝiki* en Riĉ-hotelo oni muzikis, rakontis, ventroparolis, kaj ĝuis Esperantobingon, interŝanĝante donacojn.

5 dec en la malvarma urbo **Tojama** post prelegeto pri unu el la paroladoj de Zamenhof, ĉiuj voĉlegis ĝian parteton kaj kantis *La Esperon* kaj *La Tagiĝon*. La saman tagon okazis Zamenhofa Festo en la kursejo Moei-juku en **Mijama**. Post prelego de Nakaĵima Tecuen, ĉefbonzo de la templo Meicuu-ĵi, pri vortoj de Budho kaj Esperanto, oni sin prezentis, manĝis, kantis kaj ludis.

Laŭ *Esperanto en Azio*

De Zamenhof al Soros en Novjorko

De *Zamenhof al Soros* estis la titolo de la ĉi-jara simpozio organizita la 15an de decembro de la Novjorka Oficejo de UEA.

Temis pri historia trarigardo de la komenca periodo de Esperanto, organizita por rekonigi du novajn librojn: anglalingvan biografieton de Zamenhof — mallongigitan version de la granda biografio verkita de Aleksander Korĵenkov, kaj nove tradukitan libreton de Tivadar Soros, kiu unue aperis en la jaro 1923.

La konata fakulino Esther Schor, profesoro ĉe la Universitato Princeton, en sia prelego pri “Zamenhof kaj estonteco” ekzamenis la koncepton de la krento de Esperanto pri la estonteco de la homaro kaj la rolo de Esperanto en tiu kunteksto.

La finan punkton en la periodo 1887–1923 traktis Humphrey Tonkin, la tradukinto de la verko de Soros *Modernej Robinzonoj*. Tiu verko, *Crusoes in Siberia* en sia angla versio, pritraktas la spertojn de la juna armea oficiro Tivadar Soros en militkaptitejo en Siberio dum la Unua Mondmilito, kaj lian postan eskapon.

La historiisto Ralph Dumain ekzamenis la grandan gazetaran reagon okaze de la vizito de Zamenhof al la Universala Kongreso en Vaŝingtono en 1910, kaj la filmisto Sam Green montris mallan version de sia dokumenta filmo pri Esperanto. Sam Green estas konata inter esperantistoj pro sia filmo *Utopio en kvar movimentoj*. La nova 25-minuta filmo rilatas ekskluzive al Esperanto.

Sed la plej granda surprizo estis parolado, kiu ne troviĝis en la simpozia programo, nome tiu de la konata financisto George Soros, kiu, kune kun pluraj stabanoj (kaj ankaŭ sia filo Jonathan), venis al la fina parto de la simpozio por festi la lanĉon de la anglalingva traduko de la libro de sia patro Tivadar. Soros, kiu ne estas subtenanto de Esperanto, sed kiu pasie emfazas la patran influon en la propra edukado, parolis dum dek minutoj pri Tivadar Soros kaj ankaŭ pri la rolo, kiun Esperanto ludis en la propra vivo. Kiam li venis al Britujo en 1947, Soros tuj kontaktis la lokajn esperantistojn, kiuj multe helpis al li. Li ankaŭ memoras renkontiĝojn kun Esperanto-literaturistoj en la frua infanaĝo.

George Soros kaj la frato Paul kontribuis antaŭparolojn al la nova libro de la patro. Tonkin laŭtlegis fragmenton el la angla traduko.

GK UEA

Novjorko: Sam Green, Ralph Dumain, Humphrey Tonkin, George Soros, Françoise Cestac, Esther Schor, Neil Blonstein, Jonathan Soros. (Foto el la blogo de Neil Blonstein)

Festo en la Esperanto-urbo

Meze de decembro okazis plenŝtopita semajnfino kun multaj Esperanto-aranĝoj, ekzemple, interesa semajnfina klerigmodulo kun kelkaj interesaj fakprelegoj kaj inaŭguro de la nova fondaĵo “Esperanto-urbo Herzberg”.

Aperis ĉ. 50 reprezentantoj el la loka politika vivo, lernejestroj kaj esperantistoj. La urbestro Gerhard Walter (la prezidanto de la nova Fondaĵo) raportis pri la celoj de la nova Esperanto-Fondaĵo rilate al la elkonstruado de la Esperanto-urbo Herzberg. Krome prelegis Peter Zilvar pri la historio de la jam centjara Esperanto-agado en Herzberg, d-ro Rudolf Fischer (prezidanto de GEA) skizis la historion de Esperanto kaj de la Esperanto-movado, kaj Brian Moon el Luksemburgio emfazis la gravecon de la nova Esperanto-institucio por la financa subtenado de la Esperanto-aktivado en la unika Esperanto-urbo.

Okazis multaj dialogoj, kaj la ĉeestantoj trinkis ŝaŭmvinon kaj kafon en bona etoso en la belega atmosfero de la kavalira salono.

Vespere okazis la Zamenhof-festo kun ĉ. 40 personoj en restoracio. Ni kantis kristnaskajn kantojn, Birgitt Kahla prezentis belan kristnaskan rakonton en Esperanto. La juna staĝanto Lumo el Koreo ludis gitaran muzikon.

Oni metis donacetojn en “ĉinan postsakon” kaj poste la Sankta Nikolao (Christof Krick) disdonis ilin al la ĉeestantoj.

Estis amuza kaj gaja vespero.

Zsofia Kóródy

Zamenhofaj tagoj en Ĉinio

26 dec en Pekino oni festis la 151-an naskiĝtagon de d-ro Zamenhof. La veterana esperantisto Laŭlum prelegis pri Zamenhof kiel bonfarema kuracisto. Respondecoj de la Pekina Esperanto-Asocio raportis pri la laboro de PEA en 2010 kaj prezentis planon por 2011. Ivanka Stojanova rakontis pri Bulgario.

18 dec oni festis la Zamenhofan Tagon en la sidejo de la Kantona E-Asocio kun gastoj el Hispanio, Irano kaj Maroko. Nome de la lernantaro salutis en bela Esperanto la juna lernantino Corazon el Foshan. Poste oni disdonis diplomojn al kursfinintoj, kaj fine okazis komuna fotado kaj frata kunmanĝado.

17 dec Heilongjiang-a Esperanto-Asocio kaj Harbina Yutong-a Instituto pri Disvastigo de Esperanto okazigis en Harbino Zamenhofan Vesperon, en kiu estis donitaj premioj al studentoj venkintaj en parolkonkurso. Studentoj el la Sciencetnika Instituto kantis kelkajn kanzonojn, poste ĉiuj kune dancis, trinkis teon, manĝis bombonojn kaj fruktojn en amikeca etoso.

En Wuhan 11 dec estis okazigita Zamenhofa festo en kunven-halo de la Hubei-Federacio pri Soci-Scienco. Oni elektis novan direkcion de HEA kun Peng Zhengming kiel la prezidanto. Esperantista kanta-danca grupo de HEA prezentis artan programon.

Oni festis la Zamenhofan Tagon ankaŭ en Zaozhuang, Zhanjiang, Dandong kaj aliaj urboj de Ĉinio.

Laŭ ĈIIC, *Esperanto en Azio*, Song Ping

La Bjalistokaj Zamenhofaj Tagoj – inter la elstaraj eventoj

Kio ŝanĝiĝis en Bjalistoko en 2010? — demandas nin amikoj, esperantistoj, iamaj kongresaj gastoj el diversaj partoj de la mondo. Nu, Esperanto kreskigis novan radikon danke al kunlaboro kun la Podlaĥia Libraro.

La 11aj Bjalistokaj Zamenhof-Tagoj havis sian ĉefponton en la Esperanto-libraro. Je komfortaj kondiĉoj ni akceptis unuajn gastojn antaŭ ol ekfunkciis la akceptejo. Vendredon ni nomis “la tago de kortuŝoj” ĉar estis enmanigataj premioj al laŭreatoj de la literatura konkurso “Mia aventuro kun Esperanto”. La ĉefpremion gajnis Waclaw Rekowski el Starogard Gdański. Tekkomputileto, fondita de vicurbestro de Bjalistoko Aleksander Sosna, certe utilos al verkado de sekva konkursaĵo en julio 2011. (13 dec 2010 lian verkon *Belulino* publikigis *Gazeta Wyborcza*, la amasinformila patrono de la konkurso.) La duan premion, ankaŭ tekkomputileton, fondis la Podlaĥia Libraro. Gajnis ĝin Antoni Choroszucho, membro de Pola Esperanto-Asocio de 1948, kiu en taglibra formo priskribis sian esperantistan karieron dum jaroj. La trian premion, muzikludilon, fondis Bjalistoka Esperanto-Societo por Przemek Wierzbowski pro bona rakonto pri ĵurnalisto el la intermilita periodo, kiu ekamis Esperanton. Ses aliaj personoj ricevis de la Podlaĥia Libraro belegajn albumojn. Ĉiuj verkoj estis publikigitaj en la unua numero de *Bjalistokaj kajeroj*.

Ni pripensis: kiel danki al Aleksander Sosna pro lia ĉiama helpo. Sur granda ruĝa kartona koro skribis siajn nomojn ĉiuj partoprenantoj de la 11aj BZT. Donacon de ĝi al nia amiko akompanis laŭtege aplaŭdoj.

Evidentiĝis ankaŭ, ke li — apud direktoro de la Libraro Jan Leńczuk, Elżbieta Karczewska kaj Bjalistoka Esperanto-Societo (BES) — estis premiita per statueto de *Spiegulo* pro kontribuo al evoluo de Esperanto.

Honora membro de BES, Gerardo Klingenhöfer, alportis el Erlangen la 4-lingvajn edukajn libretojn *Avo Paŭlo*, eldonitajn kiel komuna projekto de esperantistoj el Erlangen kaj Bjalistoko. La naŭjara bjalistokanino Ula Kida, aŭtorino de 7 el 20 ilustraĵoj publikigitaj en la libreto, ricevis de li sian aŭtoran ekzempleron.

La publiko atentas la prezentadon de “Rakontoj el Bjalistoko” (Fotis Nina Pietuchowska kaj Joanna Filipowicz-Choroszucho)

Danke al la financa subteno de la Podlaĥia Libraro kaj bonvolo de tradukistoj Lidia Ligeza kaj Tomasz Chmielik ni fiere prezentis eldonplanon de la Esperanto-Libraro por 2011: kvin libroj kaj du literaturaj almanakoj.

La sabatajn prelegojn — de Lidia Ligeza pri polaj kutimoj kaj de Tomasz Chmielik pri la Esperanta gazetaro — akompanis Roman Dobrzyński parolanta pri *La Zamenhof-Strato*. Ĉu vi scias, ke post la publikigo de ĉi tiu libro romkatolika pastro ricevis la titolon “justa inter la nacioj de la mondo”? Rakontis pri tio la prezentita filmo *Oazo de ĉiuj sanktuloj*.

Unaj klezmeraj muzikistoj el la bando *Young Folk Crew* regalis la naskiĝtagajn festantojn per elstara koncerto. Laŭ multaj aŭskultintoj ili estis same bonaj kiel la prezentiĝintaj tuj post ili profesiuloj el *Eliezer Mizrachi Jewish Oriental Mystic Music* el Vroclavo.

Kiam en la Centro Ludoviko Zamenhof oni malŝaltis ĉiujn lampojn, en la klubejo ĉe la strato Piękna komenciĝis longaj vesperoj. Kune kun la alvenintaj gastoj ni havis la okazon rememori, rakonti, kune ridi...

La dimanĉa ekskurso gvidis nin al Krynki, kie okazis renkontiĝo kun la belorusa verkisto Sokrat Janowicz. Ja esperantistoj trovas forton en la diverseco!!!

Kaj kiam ni revenis vespere el natur-rezervejo en Poczopek, ĉirkaŭvolvitaj per odoro de fajrejo, kun vangoj ruĝaj pro frostoj, ni estis invititaj en la Centron Ludoviko Zamenhof al “Rakontoj el Bjalistoko”. Ĉu vi memoras la kongresan prezentadon de la elstara muzikgrupo *Klezmer Chanajki Band*? Ĉi-foje la kantistino, en kafeja etoso trinkanta kafon, legis gazeton el la intermilita periodo, interalie, pri Jakobo Ŝapiro, kaj dum paŭzoj kantis judajn kaj Esperantajn kantojn. Ni tiel longe aplaŭdis kaj kriis “Rebeka, Rebeka”, ke ŝi decidis refoje kanti ekzakte tion.

Laŭ mendo de la Urba Oficejo en Bjalistoko estas eldonota kultura gvidlibro pri la urbo. Unu el ĝiaj ĉapitroj estas dediĉita al interesaj eventoj en Bjalistoko. La Bjalistokaj Zamenhof-Tagoj troviĝas inter la elstaraj.

Ela Karczewska, Przemek Wierzbowski

La unua JES en Germanio

Ĉiam, post partopreno al Esperanto-renkontiĝo, mi restas pensema dum kelkaj tagoj, provante eltiri konkludon pri ĝi. Kiel aktivulino, mi bone konscias pri la malfacilaĵoj kiujn la organizantoj povas sperti, kaj konas kiom da laboro estas malantaŭ la sukceso de iu aranĝo. Des pli kiam temas pri granda evento kiel la Junulara Esperanto-Semajno, ĉi-jare je sia dua eldono, kiu kunigis pli ol 250 partoprenantojn en la brandenburga urbeto Burg, de 27 dec ĝis 2 jan.

Apartaĵo de JES estas la internacia organiza teamo: ĝi naskiĝis fakte el la unuigo de la iamaj Ago-Semajno kaj Internacia-Semajno, laŭ interkonsento de la Germana kaj Pola Esperanto-Junularoj. Miaopinie, tio en si mem donas plusvaloron al la aranĝo, montrante la volon labori kune, kaj eĉ alfronti la komplikajn kaj miskomprenojn kiuj foje okazas en tiaj cirkonstancoj. Ankaŭ por tio ja devus utili nia internacia lingvo!

Kvankam malfacilas priskribi ĝian etoson kaj ĝiajn multajn nuancojn, jen eta resumo de la aranĝo, laŭ diversaj rilatoj:

La taga programo estis abunda kaj interesa. Dank' al la kunordigado de la respondeculoj, Paweł kaj Karina, kaj al la kontribuoj de multaj partoprenantoj, ĉiuj povis elekti la plej taŭgajn programerojn por si mem. Lingvemuloj povis sekvi multajn lingvajn kursojn, ricevi valorajn konsilojn dum la prelegoj pri lingvo-lernado kaj praktiki siajn kapablojn en la aligatorejo. Novuloj ne restis forlasitaj: Dorota kaj ŝia grupo de "anĝeloj", aparte zorgis pri ili, kaj helpis orientiĝi en la nekonata medio. E@I gvidis seminarion pri moderna ĵurnalismo, kaj multaj aliaj prelegoj kaj diskutoj okazis: certe ne mankis ŝanco por lerni kaj pliriĉigi siajn spertojn pri diversaj temoj. Kompreneble, estis organizitaj samtempe multaj aktivecoj por amuziĝi kaj malstreĉiĝi: danckursoj, ĵonglado, joko, masaĝoj, ktp. Dum la tuttaga vizito al Cottbus, la ekskursantoj malkovris la lokajn vidindaĵojn kaj ekhavis interesajn informojn pri la nacia minoritato, la slava soraba popolo.

La riĉa vespera programo komenciĝis per solena malfermo, kun partopreno de urbaj aŭtoritatoj, koncerto de Kimo kaj interkonaj ludoj. La sekvan vesperon, oni amuziĝis spektante la kvizon de Rolf, kaj plenĝue ridante je la respondoj de la frenezaj konkursantoj.

Dum la semajno ludis pluraj el la plejkonataj artistoj en Esperantujo: La

JES-2 en Berg: Iamaj kaj nunaj TEJO-volontuloj daŭre aktivas en Esperantujo – Chuck Smith, Anna Skudlarska, Marteno Miniĥ, Manuela Ronco, Paul Ebermann, Julia Noe, Alexandre Baudry. (Fotis Ivo Miesen)

Perdita Generacio, Platano, Gijom kaj kelkaj germanaj bandoj. Koncertis gufuje *La Kuracistoj* kaj *Inicialoj DC*; Shenja kaj Lena emociis la publikon per iliaj melodioj dum la lasta nokto. Grupo da muzikemuloj havis eblecon ludi kune dum la *Jam Sesio*, kaj la diskejo funkciis ĝis la noktofino por ĉiuj dancemuloj. Estis ankaŭ filmejo, (homplu)ludejo, karaokeo, kaj eĉ... karesejo!

La Tutmonda Esperantista Junulara Organizo uzis la okazon renkontiĝi kun siaj membroj, aktivuloj, subtenantoj kaj ĝenerale kun la junuloj interesataj pri ĝia agado. Interalie, ĉe la TEJO-budo eblis (re)membriĝi, aliĝi al IJK, legi la renovigitan revuon *Kontakto*, ricevi informojn, kaj simple afable babili kun la TEJO-volontulino.

Krome, aparta programero estis aranĝita por malfermi konfronton kaj diskuton: dum la "TEJO-agoro" oni proponis kelkajn tiklajn demandojn pri la agado de TEJO, kaj homoj havis eblecon aŭdigi siajn opiniojn kaj sugestojn.

El Francio, Nederlando, Ukrainio k.a. multaj alvenis karavane: ili veturis longe kaj ofte malkomforte (des pli pro la neĝa vetero), sed certe ne nur por ŝpari iom da mono... vojaĝi kune ĉiam provizas homojn per belaj momentoj, kaj dum la irado oni plibone interkonatiĝas, oni subtenas reciproke, oni kunpartigas sperton kaj emociojn.

Tiuj, kiuj ne devis tuj forveturi hejmen, povis daŭrigi iom pli la festan etoson partoprenante al post-JESa renkontiĝo en Berlino.

Pretere dirite, pluraj homoj (antaŭ, dum aŭ post la reveno) estis trafitaj de iu malsano, kiu ŝajne propagiĝis ĉefe pro malvarmo, kaj pro la multaj kisoj dum la novjara balo. La simptomoj estis kutime

febroy, tuso, diversspecaj doloroj, sed ankaŭ granda melankolio!

Por konkludi, mi certas ke multon pli oni povos aŭdi en la rakontoj de ĉiuj ĉeestintoj, kiuj longe ŝatos rememori tiun ĉi intensan semajnon!

Manuela Ronco

Fantomoj dum silvestra nokto

Kiel konate, en malnovaj kasteloj vivas fantomoj, spiritoj kaj vespertoj. Fantomoj kun simpla blanka littuko parolas la hollywoodan lingvon kaj provas timigi filmspektantojn, sed iuj tre toleremaj fantomoj sub alikoloraj littukoj parolas Esperanton kaj tre amikemas.

Dudeko da tiaj ŝveb-vojaĝis plurcent kilometrojn ĝis kastelo Grésillon / Grezjono por *mojose* amikiĝi dum kvar tagoj ĉirkaŭ la jarfino kaj ĝui interesan programon. Por la silvestra balo, tiuj fantomoj surmetis okul-maskojn kaj belajn kostumojn por aspekti kiel veraj homoj. La aĝoj varias inter la magiaj nombroj 8 kaj 88.

Cetere, en la kastela supro vivas veraj vespertoj, tiuj gardas kaj eble legas la *Kulturajn Kajerojn* redaktitajn tie dum 30 jaroj kaj stokitajn en la plej supra etaĝo. La mezan etaĝon kun 40 litoj en 20 ĉambroj, kutime okupas homaj spiritoj — la plej brilaj venos en printempo kaj somero por gvidi aŭ ĉeesti edifan semajnon.

Berto InformFantomix

IF – rekomendinda al ĉiuj

Altnivela renkontiĝo okazis dum la jarŝanĝaj tagoj en urbeto Nördlingen, ĉe rando de Bavario. Cento da partoprenantoj venis al la 27a Internacia Festivalo, kiun ekde la unua IF brile organizas Hans-Dieter Platz. La kleriga programo estis aparte elstara ĉi-foje, kun dek prelegoj enkadre de la 4a Internacia Vintra Universitato, agnoskita kiel AIS-sesio (eblis akiri diplomon), kaj ankaŭ ekster tiu kadro okazis same interesokaptaj prelegoj. Densa programo, kie partoprenantoj foje frustrigis pro deviga elekto inter egale allogaj programeroj.

La kadra temo estis “lingvoj” sed al tiom vasta temo oni povas alkroĉi preskaŭ ĉion. Amri Wandel, rektoro de la IVU, prelegis pri la Universa Lingvo, nome la lingvo de astronomio. Kun elstara pedagogia talento Josef Šemer enkondukis en la hebrean lingvon. Daniel Moirand verve prezentis la familion de Aleksandro Dumas, kies verkon *La Grafo de Monte-Kristo* li tradukis (antaŭ nelonge eldonita), kaj la vivon de Antoine Galland, kiu enkondukis en la okcidentan mondon la fabelaron de *La mil kaj unu noktoj* (kiun la preleginto ĵus tradukis). Se temas pri novaj libroj, Mikaelo Bronŝtejn prezentis sian plej freŝbakitan *Urbo Goblinsk*, kaj Anna Striganova kun Dmitrij Ŝevĉenko prezentis du siajn bildfabelojn. Eblis aŭdi pri lingva diverseco kaj lingva politiko en Ruslando, pri diversaj lingvoj, kiel la armena, la multaj dagestanaj, la dana, la jida, la latva, la luksemburga, la nederlanda, kaj eĉ la franca gesta lingvo.

Nördlingen situas en geologie aparta loko: ĝi estas en regiono Ries, en ia granda baseno kreita de meteora trafo antaŭ ĉ. 15 milionoj da jaroj. Tial Bernard-Régis Larue parolis pri meteoritaj fenomenoj, kaj liajn atentokaptajn prelegojn kompletigis vizito al la muzeo pri la regiona kratero. Ankaŭ ekster la lingva temo, Masumi Huĝimoto klarigis kiel pripensi laŭ mandalisma formo en naŭ fakoj, kaj Wolfgang Loose gvidis eŭropan vojaĝon tra operoj el 20 landoj kaj 16 komponistoj. Sed tio estas nur specimenoj de la bunta prelegaro. Ne mankis raportoj pri vojaĝoj, profesinivela filmo pri la 26a IF, kaj diversaj sanigaj ekzercoj kaj prelegoj rilataj al nia sano. Por la 3a fojo okazis KER-ekzameno.

Okazis pluraj ekskursoj tra la ĉarma urbeto, kiu havas la ununuran komplete konservitan mezepokan muron en Germanio. Tuttaga ekskurso donis etan gustumon pri la interesa urbo Munkeno, kun sia fama *Hofbrauhaus*, kie la ekskursantoj abunde tagmanĝis.

En la distra programo elstaris la prezento de Triksini, la magiisto kun la blua ŝtono, kiu sukcesas pluridigi eĉ tiujn, kiuj jam multfoje spektis liajn trukojn.

La gastejo estis komforta kaj la manĝaĵoj abundaj. Sed verŝajne plej memorinda por ĉiuj daŭre estas la tradicia knajpo (etosplena gastejo, laŭ la germana *Kneipe*), kie eblis trinki, drinki, kanti, babili ĝis senlima horo...

Aranĝo rekomendinda al ĉiuj, kiuj emas kleriĝi en agrabla etoso, kaj pasigi neforgeseblajn jarŝanĝajn tagojn!

Bonvenon al la 28a IF en Xanten!

Claude Nourmont

Saarbrücken: Multifaceta semajno

Same kiel antaŭ unu jaro entute 194 homoj partoprenis en la 9a Novjara Renkontiĝo (NR) kaj en la 2a Novjara Internacia Semajno (NIS), kiujn la asocio EsperantoLand organizis de la 27a de decembro 2010 ĝis la 3a de januaro 2011 en Saarbrücken.

Multaj partoprenantoj venis el Germanio, Francio, Belgio, Nederlando kaj Hispanio; pliaj venis el diversaj landoj de Eŭropo kaj el Kanado kaj Urugvajo — entute el 14 landoj. NR estas jam tradicia aranĝo por familioj (partoprenis 73 infanoj ĝis 14 jaroj), (ĉefe) mezaĝaj paroj kaj unuopuloj; NIS kunigas junulojn kaj junajn plenkreskulojn inter 14 kaj ĉ. 35 jaroj.

La ĉeftemoj estis “Estonteco” por la prelega parto, kaj “Maro” por la infana kaj junula programo. Eblis aŭskulti prelegojn, ekzemple, pri energiŝparaj domoj kaj pri rekta demokratio, pri la estonteco de literaturo kaj de nia Esperanto-vortprovizo. Aliaj prelegoj (el entute ĉ. 30) traktis tradukadon kaj eblan tradukreton, lingvopolitikon, manĝokutimojn, mondfederismon kaj prezentoteknikojn.

La infana programo enhavis interalie piratan feston, pupteatradon, manlaboradon kaj multajn diversajn ludojn, ankaŭ por junuloj kaj plenkreskuloj, de “Bumdibum” tra “Lupohomo” ĝis “Tabuo”.

Riĉa estis la muzika kaj danca programo: Kunvenis du ĥoroj, estis popolmuzika ludejo, diversaj dancgrupoj de cirkla ĝis orienta danco. Prezentiĝis du vesperaj koncertoj, de Kim Henriksen kaj de Xavier Rodon Morera (el la Kataluna grupo *Kaj Tiel Plu*). Kaj premiere prezentiĝis kabareto de Christoph Frank “La konsilantaro — sensaciaj edukmetodoj”.

Ĉiam NR subtenas la perfektigon de la lingvaj kapabloj: okazis diversnivelaĵoj kursoj de Marianne Lund, Jean Luc Kristos, Sylvain Lelarge kaj Gunter Neue.

Kaj denove eblis ekzameniĝi diversŝtupe laŭ la Eŭropa Referenckadro ĉe Katalin Kováts kaj helpantoj. Eblis ankaŭ iom moviĝi dum la semajno — per jonglado, movaj ludoj, kurado, promenoj tra la urbo kaj la arbaro.

Sonas kiel plenŝtopita programo, ĉu? Jes, estis ☺ Sed restis ankaŭ multa tempo por babili en nia kafejo kaj dum promenoj.

Lu Wunsch-Rolshoven
EsperantoLand

(Foto de www.ikue.org)

En la lingvo de la paco

Ankaŭ ĉi-foje, post la tradicia Kristnaska mesaĝo en la placo Sankta Petro, Papo Benedikto la 16a diris siajn bondezirojn en 65 lingvoj. Post la sama kaj antaŭ la gvarania la Papo bondeziris en Esperanto: “Dibenitan Kristnaskon kaj prosperan novjaron!”

Grupo da esperantistoj ĉeestis en la placo por levi alte la panelojn kiuj konsistigis la vorton “Esperanto”. Multaj petis informojn pri Esperanto. Ili ricevis donace Esperanto-kalendaron eldonitan de Itala Esperanto-Federacio.

Vespere je la televida ĵurnalo de la 3a ŝtata televido de Italio (RAI3), dum longa raporto pri la Papa parolado, informis pri la Esperanta bondeziro jene: “La Papo esprimis la Kristnaskajn bondezirojn en 65 diversaj lingvoj, inkluzive de Esperanto, la lingvo de la paco”.

(Laŭ www.ikue.org)

MSF: UEA venos al Dakaro

UEA oficiale registriĝis kiel partoprenanto de la Monda Socia Forumo okazanta en Dakaro 6–11 feb 2011. Re prezentos UEA-n Mireille Grosjean, kiu jam trovis tri kundeĝorantojn inter la Senegalaj esperantistoj. Ŝi estas provizita per inform-materialo fare de UEA, UFE, kaj de esperantistoj el hispanlingvaj landoj. Tiel la budo de UEA estos bone ekipita por informi pri Esperanto.

Renato Corsetti

UEA pledas por lingvaj rajtoj

UEA intervenis en la 3a sesio de la Forumo pri Minoritatoj de Unuiĝintaj Nacioj, kiu okazis en la Palaco de Nacioj en Ĝenevo 14–15 dec. Nome de UEA parolis Cesco Reale, unu el la konstantaj reprezentantoj de la Asocio ĉe UN en Ĝenevo. La Forumo pri Minoritatoj estis starigita de la Konsilio pri Homaj Rajtoj de UN en 2007, kaj UEA kontribuas al ĝiaj laboroj ekde la komenco.

GK UEA

Marcipana Kristnasko

5 dec 2010 okazis en la Esperanto-muzeo en Svitavy jam la tria Marcipana Kristnasko, danke al geedzoj Anna kaj Jiří Vyšinka el Vracov.

Ĉar pasint-jare Anna post la Marcipana Kristnasko ne povis paroli, ĉi-jare ŝi uzis mikrofonon. Pro la grandega intereso pri formado de marcipanj bestetoj ni preparis ankaŭ pli multe da tabloj por infanoj, venintaj el pluraj urboj. Dum la infanoj laboris, iliaj gepatroj povis babilu, aĉeti aŭ gustumi marcipanon kaj kokosajn produktojn aŭ sidi en la najbara teĵo, trinkante specialajn teojn.

Infanoj laboris de la 9a ĝis la 17a horo. Cento da infanoj modlis pli ol 300 bestetojn. Ĉi-jaraj produktaĵoj estis donacitaj al infanoj de Speciala Baza Lernejo en Svitavy kaj al infanoj de infanĝardeno en Moravská Chrastová. Multe da gastoj dankis por aranĝo en la vizitlibro de la Esperanto-muzeo. Inter la vizitantoj estis la nova urbestro Mgr. Šimek kun sia familio. La urba televido venis por fari mallongan programon.

Libuše Dvořáková

Esperanto-forumo en Pekino

(ĈIIC) 18 dec en la Pekina Normala Universitato okazis Esperanto-forumo organizita de la Pekina Esperanto-Asocio.

En la forumo Li Jianhua, tradukisto el la redakcio de *El Popola Ĉinio*, faris prelegon “Novaj amaskomunikiloj kaj Esperanto-movado”, kiu ĉefe konigis la amaskomunikilojn aperintajn lastatempe en interreto, kaj ankaŭ donis siajn proponojn pri ĉina Esperanto-movado.

La fama tradukisto Laŭlum, kiu ricevis lastatempe Dumvivan Honoran Premion pri Tradukado de la Ĉina Tradukista Asocio, prelegis pri tradukado de antikvaj ĉinaj klasikaj verkoj. Dum sia prelego li prezentis la tradukan arton kaj aliajn flankojn pri tradukado.

Ankaŭ Zhou Liŭi, profesoro de la Pekina Normala Universitato prelegis pri tradukado, ĉefe pri traduka maniero pri ĉinaj noveloj.

Hou Zhiping, eksa vicestro de *El Popola Ĉinio*, prelegis pri frua Esperanto-movado en Pekino. Post du-monata serĉado en multaj dokumentoj, li trovis, inter alie, ke la unua esperantisto de Pekino estis Lin Zhenhan, kaj la unua organizo — Esperanta Instituto de Pekino, fondita de la Ĉina Socia Partio.

Li Jianhua

La unuaj du jaroj de KER

Fine de la jaro, dum Novjaraj Renkontiĝoj (NR) kaj Internacia Festivalo (IF) en Germanio ni organizis la ĉi-jare lastan sesion de la KER-ekzamenoj.

Per tiu ĉi 14a sesio ni finis la unuajn du jarojn, en kiuj okazis entute 284 ekzameniĝoj, kun la partopreno de kandidatoj el 38 landoj. Se ni komparas la unuajn du jarojn ni konstataj, ke la kvanto de la ekzamenokazoj kreskis kaj duajare precipa intereso montriĝas pri la niveloj B1 kaj B2.

Jaro	B1	B2	C1	Sume
2009	17	25	84	126
2010	35	48	75	158
Sume	52	73	159	284

En la ranglisto de la plej diligentaj landoj momente staras Brazilo kun 51 ekzamenitoj, sekvas Francio (35), Germanio (29), Pollando (28), Italio (20), Usono (14), Nederlando (12), Kubo (10).

En la sekva jaro ni antaŭvidas 5–6 novajn sesiojn, el kiuj la unua okazos en Roterdamo, en la Centra Oficejo, kun ekzameniĝo ankaŭ de pluraj CO-anoj. Mejloŝtono estos la sudfrancia sesio dum pasko, kiam unuan fojon okazos ekzamenoj en Francio, kaj inter la kandidatoj estos ankaŭ pluraj eminentaj kolegoj kaj gravuloj. La nova ministeria dekreto en Francio, laŭ kiu por dungiĝo estontaj instruistoj devos pruvi sian lingvokonon per lingvoatestilo, akirita en eŭropunia lando, Esperanto povos havi simile gravan lingvopolitikan rolon, kiam ĝi jam havas en Hungario. Por ellabori kampanjon, diskonigi tiun eblon kaj amase ekinstrui Esperanton en universitatoj kaj universitataj urboj, la francaj samideanoj unue mem devos sperti kaj trapasi la KER-ekzamenojn.

Katalin Kováts

ĈU
ESPERANTO-PAROLANTO...?
PRUVU!
TRAPASU
LA NOVAN EKZAMENON
DE UEA!

Unufraze

★ Je 15 jan 2011 al la 96a UK (Kopenhago, julio 2011) aliĝis 862 personoj el 55 landoj, plej multe el Francio 119, Germanio 113, Japanio 73, Danlando 70, Pollando 56, Nederlando 47, Brazilo 33, Svedio 33. (uea.org)

★ La Komitato de Malta E-Societo vizitis la prezidenton de Malta Respubliko George Abela en la prezidenta palaco k prezentis al li la romanon en la malta, verkitan de Carmel Mallia, kiu rilatas al la naskiĝurbo de la prezidento, k la antologion *Nuntempa Malta Poezio*, tradukitan en Eon de Mallia. (*Esperanto*)

★ 26 dec 2010 s-ino Shi Xueqin, E-instruistino de elementa lernejo Baotalu en urbo Zhenjiang, provinco Jiangsu, ricevis honoran medalon de la franca urbo Moûtiers pro interreta videa interŝanĝo per Eo inter Ĉinio k Francio. (ĈIIC)

★ 22 dec 2010 Ministerio pri internaj aferoj de Hispanio enskribis la asocion Esperanta Naturamikaro (ENA) en la Nacia Registro de la Asocioj. (HeKo)

★ Komence de decembro estis aranĝita E-ekspozicio en la ĉefbiblioteko de Pori (Finnlando); la laborista instituto en Pori ofertas E-kurson. (*Esperanta Finnlando*)

★ Sekve de invito el sia parlamenta grupo, sen. Marie-France Conde Rey akceptis la proponon esti la kandidato numero 1 de la Verda Listo en la elektoj por la Senato de la Esperanta Civito fine de 2011. (HeKo)

★ En Budapeŝto aperis pli ol 1000-paĝa *Bibliografio de periodaĵoj en aŭ pri Esperanto*, kompilita de Luis Hernández Yzal, Árpád Máthé k Anna Maria Moleira; ĝi entenas informojn pri pli ol 12 mil gazetoj. (*Informilo por Interlingvistoj*)

★ La 20a konferenco de la germana Societo por interlingvistiko (GIL) okazis 26-28 nov en Berlino kun la ĉeftemo “Lingvo-inventado kaj ties celoj”; fine de la programo d-ro Detlev Blanke, prezidanto de GIL, anoncis sian intencon retiriĝi venontjare de la gvida posteno. (*Esperanto*)

★ D-ro Velimir Piškovec kadre de sia instruado en filozofia fakultato en Zagrebo gvidas kurson “Planlingvoj”. (*Tempo*)

★ Alfred Schubert, eksiĝinte el la redaktoreco de *Esperanto aktuell*, la organo de la Germana E-Asocio, fondis la klubon ELITo, al kiu rajtas aliĝi nur seriozaj homoj, t. e. “ne babiluloj, tempoŝtelistoj, tioneeblasuloj, ĉiamaj kontraŭuloj, stranguloj ktp”. (*Esperanto aktuell*)

Esperantistoj sur la monto Poludnica (Fotis Jano Vajs)

Poludnica sur vojkruciĝo

En la Malaltaj Tatroj en Slovakio komence de januaro okazis la 29a renkontiĝo de esperantistoj-vojaĝantoj kaj turistoj: 46 partoprenantoj el sep landoj.

Al tradiciaj programeroj apartenis prelegoj kaj ekskursoj. Dum kvin tagoj estis prezentitaj ok prelegoj. La partoprenantoj konatiĝis kun longjaraj vojaĝprojektoj. Kadre de la projekto “Mediterraneo” I. Morgošová prezentis rezultojn el vojaĝo tra Kipro, kadre de la projekto “La plej altaj montoj de EU” prelegis R. Staňová kaj V. Škuta (Zugspitze), J. Vajs prezentis trian etapon de la projekto “Laŭ spuroj de Habanoj”. Ankaŭ aliaj prelegoj estis tre interesaj. Dum la renkontiĝo okazis kurso pri geografio, kiun gvidis K. Nosková. M. Blahuš preparis geografian konkurson, en kiu venkis Indrè Pileckytė el Litovio.

La partoprenantoj ekskursis piede kaj skie en la valoj Tichá kaj Žiarska. Sur la monton Poludnica ascendis 32 partoprenantoj, kiuj portis por konstruo de la Esperanto-obo 45,71 kg da ŝtonoj el la tuta mondo. Omaĝe al unu el la plej famaj vojaĝantoj, Gleb Travin, Peter Holúbek portis sur la pinton biciklon. Krome estis banado en varma mineralakva baseno, saŭnado kaj rajdado sur kvarradaj motorcikloj. Grupo da partoprenantoj vizitis romkatolikan preĝejon, kie okazis korusa koncerto.

Laŭ la partopreno kaj programo la organizantoj povus esti kontentaj. Sed montriĝis nova problemo: lingve alt-nivelaj partoprenantoj preskaŭ ne havis intereson pri turismaj programeroj, sed novuloj, eternaj komencantoj kaj simpaticiantoj, male, senprobleme sportis, kaj

dum la prelegoj ĝenis per multaj demandoj kaj petoj traduki nekonatajn frazojn.

La organizantoj staras sur vojkruciĝo: kiel organizi la venontjaran renkontiĝon, ĉar ĉi-jare ne plene sukcesis kunigi du grupojn kun diversaj deziroj.

Jano Vajs

KS: unuafoje en Vjetnamio

La 29a Komuna Seminario okazis 18–20 dec en Hanojo kun partoprenantoj el Japanio, Koreio, Ĉinio, Indonezio kaj el Vjetnamio. Unuafoje Vjetnamio akceptis KSon. Ĝi okazis en la oficejo de Vjetnama Unio de Amikecaj Organizoj.

La unuan tagon okazis kurso de la japana kuracmetodo Yumeiho kaj kurso de la vjetnama lingvo. Fine, realiĝis interkona vespero kun ludoj, montrado de naciaj vestoj, dancoj, kaj kantoj en la vjetnama kaj en Esperanto.

19 dec okazis la inaŭguro, kaj poste oni prelegis pri la Esperanto-movado en siaj landoj dum la lasta jaro. Precipe impresis la partoprenantojn la raporto el Indonezio, kie la movado reviviĝis. Posttagmeze oni diskutis la ĉeftemon “Komunikiloj inter junaj esperantistoj”.

Hori Yasuo, unika maljuna partoprenanto el Japanio, prezentis tamburinojn, kiujn li kolektis vojaĝante tra la mondo. Fujimori Kohej prezentis ses kompletojn de kuriozaj vestoj, kiujn li mem elpensis kaj kudris. Dum vespermanĝo ĉiuj gaje babilis kaj poste kune promenis en malnovaj stratoj de la ĉefurbo de Vjetnamio.

La lastan tagon ni vizitis metiartan vilaĝon de Hanojo, kie troviĝas bazaro kun diversaj ceramikaj varoj.

La 30a KS okazos en Koreio.

Nguyen Thi Phuong

Forgesita Kristnasko

Dafydd ab Iago el Bruselo

Francaj membroj de la Eŭropa Parlamento Philippe Juvin kaj Constance Le Grip akuzas la Eŭropan Komisionon pri diskriminacio kontraŭ kristanoj pro tio, ke ĝi ignoris Kristnaskon. La du parlamentanoj alvokas la Komisionon retiri la kalendaron distribuitan al pli ol 21 mil lernejoj. Ili rimarkigas, ke la kalendaro enhavas judajn, hinduajn, islamajn kaj siĥajn feriojn, sed ne la kristanajn.

La reago de Juvin kaj Le Grip sekvas tiun de ilia partia kolego Nicolas Sarkozy, kiu aŭdace parolis pri religia purigado en Mezoriento, komentante perforton kontraŭ kristanoj en Egipto kaj Irako.

Por Juvin kaj Le Grip, forgesi la kristanismon signifas ignori sian identecon. “La kristanaj radikoj de Eŭropo estas veraj. Eŭropo estas rezulto de malrapida procezo, kiu havas siajn radikojn en Grekio, Romio kaj ankaŭ, kompreneble, en la kristanismo. Digno kaj libereco, egaleco kaj frateco estas kristanaj valoroj”, — diras Juvin kaj Le Grip.

La Komisiono eldonis 3.2 milionojn da kalendaroj por 12–17-jaruloj, kiuj kostis ĉ. 5 mln eŭroj. Komisiona proparolanto agnoskis, ke en la kalendaro mankas la kristanaj festoj, “pro eraro en administrado de la teksto”, kiu estos ĝustigita en la sekva eldono. Tamen ne estas ŝanco plenumi la deziron de la francaj dekstruloj kaj retiri la kalendaron el la lernejoj.

Laŭ Michael Privot, direktoro de la Eŭropa Reto Kontraŭ Rasismo, la du parlamentanoj devus meti sin en la lokon de religiaj malplimultoj, kies festoj dum jardekoj estis neglektataj en oficialaj kalendaroj. “Eble ili konscios pri la graveco de tiaj simboloj por la membroj de religiaj malplimultoj, kaj tiel ili estonte pli emos subteni alvokojn de etnaj kaj religiaj malplimultoj por reciproka kompreno kaj agnosko”, — diris Privot.

EU prokrastas pri la irlanda

Dafydd ab Iago el Bruselo

La Konsilio de EU decidis daŭrigi por pliaj kvin jaroj la escepton pri la irlanda tradukado de EU-tekstoj. La EU-institucioj plu estos devigataj traduki en la irlandan nur la regularojn, komune adoptitajn de la Eŭropa Parlamento kaj de la Konsilio.

EU-fontoj konfirmis al *La Ondo*, ke estas malfacile trovi sufiĉan nombron da altkvalifikitaj fakuloj. Oficistoj de la Konsilio optimiste parolas pri plimultigo de tekstoj en la irlanda dum la tempo de la escepto. La Konsilio promesas, ke la

(Wikimedia commons File:DSC07069_Santa_Claus_in_Sanok_2010.jpg)

Eŭropaj institucioj plu favore traktos iniciatojn pri propralingva aliro de irlandlingvanoj al informoj pri la agado de la Eŭropa Unio.

La Regulo 920/2005 aldonis la irlandan al la listo de la oficialaj EU-lingvoj. Ĝi ŝanĝis la Regulon 1/1958 kiu fiksas la nombron de la oficialaj lingvoj (nun 23). Tamen post la oficialigo de la irlanda kiel EU-lingvo (1 jan 2007) estas tre malfacile trovi kvalifikitajn irlandlingvajn tradukistojn por labori en Bruselo kaj Luksemburgo. Nun 35 irlandaj tradukistoj estas utiligataj en ĉiuj EU-institucioj, kompare kun ĉ. 150 por la *normalaj* oficialaj lingvoj. Malpli ol dek irlandlingvaj tradukistoj laboras en la Eŭropa Komisiono kompare kun 60–70 por la aliaj lingvoj. Iom pli bona estas la situacio en la Konsilio de EU, kie estas 15 irlandlingvaj tradukistoj. Tamen aliaj novaj lingvoj rapide altigas nombron da tradukistoj; ekzemple, en la Konsilio estas jam 27 ĉeĥaj tradukistoj.

La situacio de la irlanda ne baldaŭ pliboniĝos. Ĉe la dutaga EU-ekzameno por irlandlingvaj tradukistoj, en februaro 2010, estis 75 kandidatoj. Nur 13 el ili sukcesis. La irlanda registaro konscias pri la problemo. Nova strategio por la jaroj 2010–2030 estis lanĉita en decembro 2010. Laŭ ĝi, la registaro certigos efektivigon de la decido de la 2005a jaro por fari la irlandan plene oficiala EU-lingvo. La registaro, malgraŭ la financa krizo, intencas subteni maŝintradukadon, optikan rekonadon, voĉrekonadon, parolteknologion, kaj lingvoinstruajn programojn. La plano celas pliiĝi la nombron de ĉiutagaj irlandlingvaj parolantoj de 83 mil al 250 mil post 20 jaroj.

Protesto kontraŭ maldemokratia verdikto

La hispana Tribunal Supremo (Supera Kortumo) per tri inter si kongruaj verdiktoj severe tordis la lingvan sistemon uzatan en la katalunaj lernejoj jam de antaŭ 30 jaroj. La leĝeco de la kataluna sistemo fontis el la “ley orgánica” (hispana leĝo laŭ rango nur sub Konsistitucio) Estatut d’Autonomia de Catalunya.

La kataluna sistemo pruvis dum sia vivo sian bonecon kaj estis agnoskita kiel tre rekomendinda flanke de diversaj eŭropaj instancoj. Ekzemple, ĝi kongruis kun

la informo “Multilingualism: an asset for Europe and a shared commitment” voĉdonita de la Eŭropa Parlamento la 24an de marto 2009. Pri la kataluna lingva modelo en la lernejoj, la altnivela esploro prezentita de la komisaro pri Multlingvismo Leonard Orban kadre de la Eŭropa Komisiono la 27an de septembro 2007, oni diris “ĝi estas modelo sekvinda por la cetero de la landoj en Eŭropa Unio”.

Por tio la Tribunal Supremo baziĝis sur freŝa, maldemokratia verdikto de la

Tribunal Constitucional (Prikonstitucia Tribunalo), verdikto ŝanĝanta leĝon donitan de la Hispana Parlamento, poste referendumo aprobitan de la kataluna popolo.

Kataluna Esperanto-Asocio plej energie protestas verdikton atencan kontraŭ la volo de la kataluna popolo kaj kiu endanĝerigas nian socian koherecon. Aldone, nia asocio, kohere kun ceteraj organizoj por homaj kaj lingvaj rajtoj, konsideras civitanan malobeon kiel la respondon plej demokratian.

Kataluna Esperanto-Asocio
la 24an de decembro 2010

Malutila peticio

Versajne, ankaŭ vi ricevis plurajn petojn por subskribi peticion, kies celo estas nombri la personojn, kiuj parolas aŭ ... balbutas Esperanton: <http://www.thepetitionsite.com/1/esperanto-parolantoj-en-la-mondo/>

Apriore la ideo estas bona, sed ĝi povas ankoraŭ iĝi tre negativa! Kiel? Klare estas menciita la celita nombro: 2.000.000! Sed ekde 22 nov 2010 nur 1.235 personoj subskribis tiun peticion! Ĉu vere eblas atingi 10.000?

Tio ja estos bonega argumento donacita al la malamiko de Esperanto. Kompreneble, iu ajn povas viziti tiun retpaĝaron, kaj tiam ili povos ĝojegi kaj plezurege uzi tian sensignifan nombron por argumenti kontraŭ Esperanto dank' al ... esperantistoj!

Fakte, neniu povas, nek povos, nombri la personojn, kiuj pli malpli flue parolas la lingvon, aŭ kiuj nur kapablas balbuti ĝin. Preferinde estus citi neniun fantazian ciferon pri la nombro de Esperanto-uzantoj, sed nur menci kontroleblajn faktojn, kiel la nombro de landoj en kiuj eblas trovi la uzantojn aŭ la nombro de Esperanto-renkontiĝoj tra la mondo.

Pli interese estus arigi informojn pri la homoj, kiuj nuntempe uzas Esperanton kun aliaj lingvoj profesi-cele.

La angla nuntempe tiom gravas, interalie, pro la fakto, ke per ĝi eblas komerci kaj havi profesiajn, fakajn rilatojn, kun samfakuloj tra la mondo, kiel tion klopodas kuraĝigi Akademio Internacia de la Sciencoj. Bedaŭrinde, ĝis nun, Esperanto restas ĉefe nur "kluba amuzilo" kaj niaj "fakaj asocioj" ofte nur surpaperaĵoj.

Germain Pirlot

INTERNACIA ESPERANTO-INSTITUTO

Riouwstraat 172, 2585 HW Den Haag, Nederlando

iesperanto@versatel.nl

www.iei.nl

vendas proprajn eldonaĵojn, interalie:

Vortoj de Andreo Cseh € 15,-

Vivo de Andreo Cseh € 18,-

Konversacia vortaro € 13,-

verkoj de Edmond Privat

kaj aliajn novajn kaj brokantajn librojn.

Sukceso en Grundtvig-projekto

Dek monatojn mi pasigis en la Esperanto-urbo Herzberg am Harz kiel volontulino en Interkultura Centro Herzberg (ICH) danke al la Grundtvig-Asistanteco kadre de la EU-programo *Dumviva Lernado*. Mi tie neniam enuis kaj preskaŭ ĉiumonate priskribis miajn travivaĵojn en *La Ondo*. Mi eluzis mian restadon por akiri sperton, plibonigi mian lingvokonon. Plenumante variajn taskojn, mi konatiĝis kun rimedoj por edukado de plenkreskuloj, observis internaciajn edukprogramojn kaj aktivecojn de plenkreskuloj, prilaboris lern- kaj instrumaterialon por organizi kaj gvidi kursojn por plenkreskuloj. Post la reveno al Pollando mi plenigis dokumentojn resumante mian staĝadon. Mia raporto evidentiĝis tiel perfekta, ke ĝi baldaŭ estos eldonita libroforme.

Estas granda honoro ne nur por mi, sed ankaŭ por Esperanto, ĉar dank' al mia laboro spuro de Esperanto restos sur la folioj de Grundtvig, sed ne nur spuro. Okaze de la dekjara jubileo de la Grundtvig-Programo estis organizita konkurso *Dumviva Lernado* por liberforme prezenti utilojn per la partopreno en la Grundtvig-Projektoj en Pollando.

La premioj por la plej sukcesaj kunlaborantoj de la projektoj estis disdonitaj 10 dec 2010 en bela ĉambrego de la Teknika Domo NOT, en Varsovio. La konkurso alportis du premiojn por la Esperanto-movado. Mi ricevis la unuan premion kiel la plej bona laboranto de la jardeko pro la rakonto *Grundtvig kaj Esperanto* kaj Halina Komar, prezidantino de Pola Esperanto Asocio gajnis la duan premion pro sia *Letero al amikoj* en la kategorio "plej bona organizaĵo".

La konkursa komisiono motivis mian premion jene:

Ŝia verko estas originala, plena je fervoro kaj entuziasmo, enhavanta multon da personaj pripensoj. Unika estas la formo de la laboraĵo. En ĝi la aŭtorino detale elmontris, kiajn spertojn kaj kapablojn ŝi gajnis kiel Asistanto kaj kiamaniere ili influis ŝiajn vivon kaj profesion laboron. Apartan distingon meritas la konsideroj de la aŭtorino pri la kresko de ŝiaj personaj kompetentoj, kiu ŝuldiĝas al la partopreno en la programo de la Asistanteco. Ŝi vaste priskribas la utilojn de individuaj eksterlandaj restadoj kiel por Asistanto, tiel ankaŭ por sia propra kaj gastiganta organizaĵo.

Mi dankas al Halina Komar, kiu trovis kaj montris al mi valorojn kaj profitojn de la Grundtvig-Asistanteco kaj subtenis min dum la malfacilaj momentoj en Germanio. Ŝi preskaŭ perforte devigis min ĉeesti la Grundtvig-konkurson. Dum la festa ceremonio en Varsovio mi travivis belajn kaj kortuŝajn momentojn. Tiel do Esperanto denove sukcesis, ĉar kelkaj personoj demandis min pri Esperanto kaj eĉ decidis lerni ĝin.

Mi ankaŭ deziras menci pri mia edzo, kiu, ne estante esperantisto, aprobis mian decidon loĝi en alia lando, por ke mi plenumu mian revon kaj kiu ne nur anime sed ankaŭ finance subtenis mian restadon. Mi dankas al miaj Herzbergaj gemikoj dank al kiuj mi travivis nekredoblajn kaj neforgesoblajn momentojn de mia vivo.

La Grundtvig-Asistanteco permesis al mi ne nur gajni fakan sperton, sed ankaŭ lerni scipovon reagi al ŝanĝoj en la vivo per starigado de demando: "Kiel uzi novan, malfacilan situacion por mia profito?" Mi lernis, ke ne pasiva plendado aŭ toksigado/venenado de si mem kaj de proksimuloj per sento de senpovo/senforto, sed fido al siaj eblecoj kaj kuraĝa provado de novaj solvoj donas pli bonan mempritakson kaj kuraĝon starigi kaj atingi celojn.

Malgosia Komarnicka

Retaj projektoj, subtenataj de E@I

Krom prizorgi siajn proprajn projektojn E@I subtenas projektojn de aliaj unuopuloj kaj organizoj. Ofte temas pri disponigo de spaco ĉe la servilo, aĉeto de domajno, reklamado aŭ simile. Jen skiza prezento de tiuj projektoj:

Kantaro <http://kantaro.ikso.net/>

En ĉi tiu subteninda projekto vi trovos kantojn en Esperanto kaj ĉion, kio rilatas al ili: nome tekstojn, notojn, ligojn al Esperanto-muziko en Interreto, kaj eĉ pli multe — ja ĉi tiu paĝaro estas vikio kaj vi mem povas kontribui al ĝi.

Retejo de EEU www.europo.eu

En 2010 okazis rekonstruo de la retejo de Eŭropa Esperanto-Unio. Ĝi nun havas pli allogan aspekton, facilan administran sistemon kaj ebligas pli riĉan kaj fluan informadon. Troveblas tie, ekzemple, la monata informilo *Eŭropa Bulteno*.

Mojosa retejo <http://mojose.com>

Blogo pri ideoj kaj produktoj en la krucvojo inter arto, fasonado, kulturo kaj teknologio, klopodas diskonigi la homojn kiuj kreas ĝin. Ĉio el la enhavo estas elektita surbaze de la kriterio, ke ĝi estu inspirema por nia skipo. Publikigita en junio 2008 kiel persona katalogo kaj referenca ilo, ĝi celas atingi milojn da legantoj el ĉiuj partoj de la mondo pere de la internacia lingvo Esperanto. (*Mojosa* estas mallongigo de “Modern-jun-stila”; la Esperanta ekvalento de la angla vorto “cool”. El la junulara slango la vorto venas al la ĝenerala uzo.)

Esperanto-novosti <http://e-novosti.info/>

Populara kaj ŝatata retejo (blogo/forumo), kiu ekde 2003 disponigas novaĵojn, interesaĵojn pri Esperanto en la rusa — al ruslingva medio.

Kelkaj projektoj, subtenataj de E@I, povos en proksima estonto revigliĝi, modernigi, kelkaj eble “dormos”. Parte tio dependas de kunlaboremaj personoj — do eble eĉ de vi mem.

E-mozaika <http://emozaika.info/>

Litovlingva retejo, kiu riĉe informas pri Esperanto. Ĝi estas la bazo por la nun kreata multlingva retejo www.aktuale.info. La retejo nun iom malaktualas, ĝuste pro la pretigado de aktuale.info, tamen oni planas poste ligi ĝin kun la novkreata retejo kaj prizorgi la enhavon.

Traperko <http://traperko.net>

La celoj de Traperko estas: esti ilo por tiuj, kiuj lernas lingvojn. Multaj homoj aldonis vortarojn. La retejo nun dormas, bezonatas pli aktiva kunlaboro de komputil-lingvistoj kaj vortaristoj. Parte plenumas la taskojn de Traperko la retejo <http://kono.be/vivo/>, kiun E@I planas plu subteni kaj plibonigi.

Interkulturo <http://interkulturo.net/>

Ĝi plurajn jarojn dormas, sed ĝi planas sian renaskiĝon en 2011. Tiu ĉi paĝaro celas subteni grupojn, kiuj partoprenas en la projekto *Interkulturo*. La ideo de Interkulturo estas, ke grupoj de diversaj landoj duope interŝanĝu sciojn kaj spertojn pri kulturaj temoj. Tiu ĉi projekto estis financita kun subteno de Eŭropa Unio kaj Esperantic Studies Foundation.

E-artistoj rete <http://artista.ikso.net/>

Ĉi tiu artista datumbazo atendas revigliĝon. Ĝi celas faciligi la organizadon de koncertoj kaj aliaj artaj aranĝoj. Kerne estas datumbazo pri artistoj (kaj prelegantoj, poste eble ankaŭ ĝenerala datumbazo pri homfortoj en Esperantujo).

Se vi trovas inter la menciitaj projektoj iun, pri kiu vi emus okupiĝi (helpi, konsili, kunlabori ktp.), skribu al E@I: estraro@ikso.net

Peter Baláž
E@I-kunordiganto

Grava kaj valora magazino

Mi dankas pro la decembra numero de *La Ondo de Esperanto*. Nun mi jam havas kompletan jarkolekton kaj mi konstatas, ke *La Ondo* estas tre grava kaj valora magazino. En la decembra numero min aparte interesis la artikolo de H. Gorecka pri la lingvo Omo. Pri tiu ĉi “plibonigita” esperanto mi ĝis nun ne sciis, ĝi havis la saman sorton kiel “Esperanta”, la plibonigita esperanto de la ĉeĥa katolika pastro Jaro Železny. Mi esperas, ke la venontjara *La Ondo de Esperanto* estos same bona kaj interesa.

Jiří Patera

27 sep 2010 en Tokio forpasis

Kobayashi Tsukasa (1929–2010)

psikiatro, profesoro pri medicino. Li lernis Esperanton en 1943, estis estrarano kaj konsilanto en Japana E-Instituto, verkis japanan biografion de Zamenhof (1976), tradukis japanan *Historion de la lingvo Esperanto* de Privat, iniciatis kaj kunordigis la tradukadon de *La Zamenhof-strato* de Dobrzyński (2005) kaj de *Homarano* de Korĵenkov (2010) en la japanan. Laŭreato de Oosaka-premio (1997).

10 okt 2010 en Prago forpasis

Jaromír Jermář (1922–2010)

filozofo, pedagogo kaj poeto, fakulo pri etnaj interrilatoj, prezidanto de Ĉeĥoslovaka Esperantista Komitato (1959–1965) kaj de la Ĉeĥa E-Asocio (1979–1987), komitatano de UEA (1980–1988).

29 nov 2010 en Tokio forpasis

Umeda Yoshimi (1933–2010)

elstara ŝintoisto kaj esperantisto. Kiel studento li aliĝis al Oomoto kaj dum 1952–1976 laboris ĉe Oomoto, interalie, kiel estro de ties internacia fako, poste manaĝero en komerca kompanio, profesoro pri komunikado; en 1994 kunfondis Internacian Ŝintoan Fondadon kaj iĝis ties senŝanĝa ĝenerala direktoro. Li estis estrarano kaj konsilanto de Japana E-Instituto, komitatano kaj estrarano de TEJO, komitatano, estrarano (1983–1989) kaj vicprezidanto (1986–1989) de UEA.

15 dec en Kolkato forpasis

Manashi Dasgupta (1928–2010)

renoma bengala psikologino, verkistino kaj edukistino, esperantisto ekde 1984, la patrino de la nuna prezidanto de UEA Probal Dasgupta. Ŝi verkis plurajn romanojn (en Esperanto aperis *Dormanta hejmaro* en 2007), novelojn kaj fakajn monografiojn pri psikologio, historio kaj filozofio.

Ni funebros kaj kondolencas.

Libroproduktado sub lupeo

“Manietuloj”, — ofte nomas nin, esperantistojn, personoj pli prudentaj, kiuj ne perdas siajn tempon kaj monon por la lingvo, elpensita de iu Ruslanda judo antaŭ pli ol 120 jaroj. Sed *min* ankaŭ esperantistoj foje nomas same, ĉar mi kalkulas librojn, kiujn mi neniam vidis. Sed ĉar mia manieto trovas aprobon de fakuloj, kiuj uzas la rezultojn, mi kuraĝe daŭrigas, kaj ankaŭ ĉi-februare mi diskonigas la tradician revuon de la libroproduktado en Esperantujo, daŭrigante la projekton de *Hungara Vivo*.

La bazo de la statistiko estas la rubriko *Laste aperis* en la revuo *Esperanto*. Ĉi tiu rubriko listas ĉiujn librojn, kiujn la libroservo de UEA ekvendis en la aktuala jaro, sendepende de la eldonjaro. Tiu statistiko ne estas tute fidinda por ĉiu aparta jaro, ja en *Laste aperis* estas libroj, eldonitaj ankaŭ multaj jaroj sed nur en la koncerna jaro ekvenditaj de UEA, kaj de jaro al jaro la nombroj tre varias. Tamen la resuma statistiko por pluraj jaroj glatigas la fluktuaĵojn kaj bone vidigas la ĉefajn tendencojn en nia “eldon-industrio”.

Unu libro ĉiulabortage

La pasinta jaro reprovus la tezon, ke dum la lasta jardudeko ĉiujare aperas ĉirkaŭ 200 libroj en/pri Esperanto kun la suma paĝonombro 26 mil. La pasinta jaro estis tre tipa: 204 libroj sur 28 mil 232 paĝoj — multe pli ol en 2009, kiam pro lokomanko en la jarfinaj numeroj de *Esperanto* pluraj libroj (ekzemple, ĉiuj libroj de KAVA-PECH), eldonitaj en 2009 registriĝis nur en 2010.

Ĉar ne ĉiuj libroj estas registrataj en Roterdamo, precipe se temas pri lerniloj eldonataj “memeldone” por enlandaj bezonoj (ekzemple, en Ĉinio), k. s., ne estus troigo diri, ke en Esperantujo ĉiun labortagon aperas unu nova libro.

Ĉu 200 libroj jare estas multe aŭ malmulte? Ni komparu. Ekzemple, en Ruslando en 2008 aperis 123.336 libroj, kaj en 2009 — 127.596. Tio estas 600-oble pli ol en Esperanto, sed en Ruslando estas 140 milionoj da loĝantoj, dum la esperantistaro, laŭ proksimumaj taksoj varias inter 40 ĝis 200 mil, aŭ eble 1000-oble malpli ol Ruslando. Do 200 libroj por 40–200 mil personoj estas en ordo.

Kiaj libroj pli multas? Dependas de la jaro. Vidu la suban tabelon: en 2009 plej multas originala beletro (27), lingvistiko (26) kaj politiko (25); sed en 2010 en la statistiko supris tute

aliaj ĝenroj: traduka beletro (50, kompare kun nur 20 antaŭ unu jaro), libroj pri Esperanto (38, precipe pri la historio de Esperanto) kaj lernolibroj (32). Sed laŭ la dudekjara statistiko nia plej populara ĝenro estas traduka beletro (819 volumoj), kiu grave postlasas la lernilaron (603), dum komence de la jaroj 1980aj lerniloj estis pli multaj ol beletraj tradukoj. Ĉu pro reorientiĝo de niaj eldonistoj al la bezonoj de la spertularo, aŭ pro ŝrumpo de la ekstera intereso?

Multaj kaj malfortaj

Kutime, ĉiujare estis malsamaj eldonĉampionoj, sed lastatempe estis du dujaraj periodoj. En 2007 kaj en 2008 ĉiujn superis Stano Marček kun pluraj lingvaj versioj de sia lernolibro; kaj en 2009 kaj 2010 plej multe eldonis MAS (Monda Asembleo Socia) prizorgata de Vilhelmo Lutermano. Inter la 18 eldonaĵoj de MAS estas kvin klasikaĵoj de Markso kaj Engelso (kune kaj dise) kaj aliaj politikaĵoj, ekzemple, *Enkonduko en la studadon de Markso*, *Engelso kaj Lenino* de Jozefo Ŝlejŝtejno tradukita de Lutermano mem.

2010. Libroj

MAS (FR)	18
Mondial (US)	13
Ed. Iltis (DE)	10
KAVA-PECH (CZ)	9
B. Lemarchand (FR)	6
La Blanchetière (FR)	6
UEA (NL)	6
Edistudio (IT), FEL (BE)	5
Impeto (RU), KEU (HR)	5
SAT (FR), Sezonoj (RU)	5

2010. Paĝoj

Mondial	2748
MAS	2536
FEL	1638
UEA	1485
KEU	1105
KAVA-PECH	1008
Impeto	984
Fonto (BR)	919
Edistudio	724
Ed. Iltis	614

Sed multaj libroj ne egalas al multaj paĝoj. Ekzemple, la ses broŝuroj de Michel Kenton, kiuj ebligis al B. Lemarchand esti alte en la librolisto, kune havas nur 96 paĝojn, malpli ol unu averaĝa libro. Plej multe da paĝoj pasint-jare produktis la Novjorka *Mondial*, ankaŭ danke al la tri volumoj de *Beletra Almanako*.

Entute, dum 1991–2010 surmerkatigis 4020 libroj de pli ol 1000 eldonintoj. Sed ne diru, ke en la mondo estas mil Esperanto-eldonejoj, ja pli ol 700 el ili riĉigis nin nur per unu volumeto. Pli ol cent eldonis po du librojn. Nur 33 eldonejoj produktis pli ol 20 librojn dum 20 jaroj, do averaĝe almenaŭ unu libron jare; kaj nur 6 eldonejoj kontribuis pli ol 80 librojn, do almenaŭ unu libron ĉiusezone.

	1991–2000	2001–2010	1991–2010	2009	2010
Nombro de libroj en/pri Esperanto	2107	1913	4020	158	204
Suma paĝonombro de ĉiuj libroj	251.276	276.616	527.892	24.272	28.232
Nombro de la eldonintoj	650	567	1038	88	94
Averaĝa paĝonombro de unu libro	120,3	145,2	131,3	153	138
Averaĝa prezo de unu libro (eŭroj)	8,2	11,4	9,7	11,77	12,36
Lernolibroj, vortaroj pri Esperanto	296	307	603	17	32
Originala beletro	258	214	472	27	20
Traduka beletro	458	361	819	20	50
Planlingvistiko, esperantologio, lingvistiko	229	211	440	26	16
Esperanto: historio, movado, kulturo k.s.	241	299	540	23	38
Politiko, historio, filozofio, socio	166	228	394	25	29
Scienco kaj tekniko, terminaroj	182	93	275	6	6
Religio	105	93	198	7	6
Aliaj temoj	172	107	279	7	7

Plej alte estas UEA kun 144 libroj. Sed tio estas nur 7 libroj jare. UEA, nia plej aktiva nuntempa eldonejo, estas multe malpli aktiva ol *Hachette*, kiu antaŭ cent jaroj eldonis ĉ. 350 librojn dum 1901–1914 — averaĝe 25 librojn jare. Multas sed malfortas niaj eldonejoj. Amuzas min, ke kvankam libroeldonado estas nia akcesora tasko, malpli grava ol *La Ondo de Esperanto* (precipe dum la lastaj jaroj), pli aktivis ol *Sezonoj* nur kvin Esperanto-eldonejoj en la tuta mondo.

1991-2010. Libroj	1991-2010. Paĝoj
UEA 144	FEL 19.713
Libro-Mondo (PL) 133	UEA 17.478
FEL 111	Libro-Mondo 17.477
Fonto 85	Fonto 13.653
Impeto 82	Impeto 13.478
Sezonoj 81	Sezonoj 12.882
KAVA-PECH 71	Arĥivaro E.Privat (CH) . 12.553
Ed. Iltis 70	KAVA-PECH 12.292
Bero (US/NL) 58	Ludovikito (JP) 12.085
ĈEE (CN) 55	ĈEE 11796

Francio devancis Germanion

Kvankam en la mondo plej multe da libroj aperas en Usono kaj Ĉinio, ĉi tiuj landoj ne estas inter la plej produktantaj en Esperantujo, kie plej supre alternas Francio kaj Germanio. Ĉi-jare Francio eldonis rekorde multajn 50 librojn kaj post plurjara dua rango saltis antaŭen kun 405 libroj. Krom en Francio kaj Germanio ankaŭ en Pollando, Nederlando kaj Ruslando aperas almenaŭ unu nova Esperanto-libro ĉiumonate. Entute, tra 20 jaroj Esperanto-libroj estis eldonataj en 61 landoj — inter ili estas sep landoj de eksUSSR (inkluzive de USSR mem), en kiuj aperis sume 410 libroj, pli ol en Francio.

2010. Libroj	2010. Paĝoj
Francio 50	Francio 4917
Germanio 17	USA 2748
Ruslando 14	Nederlando 2529
Nederlando 13	Italio 2327
Usono 13	Kroatio 1735
Italio 12	Germanio 1706
Ĉeĥio 12	Belgio 1638
Slovakio 10	Ruslando 1482
Pollando 9	Ĉeĥio 1247
Kroatio 7	Brazilo 1233

1991-2010. Libroj	1991-2010. Paĝoj
Francio 405	Francio 45.786
Germanio 374	Germanio 44.597
Pollando 305	Japanio 38.038
Nederlando 283	Ruslando 35.772
Ruslando 243	Pollando 35.237
Brazilo 210	Nederlando 32.106
Japanio 210	Brazilo 30.393
Usono 184	Belgio 24.126
Italio 161	Svislando 23.864
Belgio 148	Italio 23.399

La supraj linioj traktas la kvanton de la eldonitaj libroj. La kvaliton oni ne povas taksu surbaze de *Laste aperis*, kaj eble nur en Roterdamo kaj Vieno oni povus legi ĉiujn novaĵojn kaj aperigi la eseon “La Esperanta literaturo en la pasinta jaro”.

Venont-kajere aperos statistiko pri la fontolingvoj de la tradukitaj libroj.

Aleksander Korĵenkov

Literatura konkurso “Liro-2010”

La juĝkomisiono de la tradicia literatura konkurso *Liro-2010* (Aleksej Birjulin, Michel Duc Goninaz, Wolfgang Kirschstein, Aleksander Korĵenkov, Alen Kris, Valentin Melnikov, Petro Palivoda), organizita de *La Ondo de Esperanto*, ricevis 39 konkursaĵojn de 22 aŭtoroj el 10 landoj: Brazilo, Britio, Francio, Germanio, Kanado, Pollando, Rumanio, Ruslando, Svedio, Usono. (Pasintjare partoprenis 28 konkursaĵoj de 21 aŭtoroj el 5 landoj.)

La 15an de januaro 2011 la juĝkomisiono anoncis la rezulton de *Liro-2010*.

Originala Prozo

Laŭreato: **Edmund Grimley Evans** (Britio) pro *Dank’ al Dio*

Laŭda mencio: **Paulo Sérgio Viana** (Brazilo) pro *Lirika kanto*

Originala poezio:

Laŭreato: **Aleksandro Mitin** (Ruslando) pro *Feliĉulo*

Laŭdaj mencioj: **Grigorij Arosev** (Ruslando) pro *Papilioj*; **Rustam Karapetyan** (Ruslando) pro *Virino staras ĉe fenestro*

Traduko el la angla: (*The man who lived for others* de Jerome K. Jerome)

Laŭreato: **Russ Williams** (Pollando)

Traduko el la franca: (*L’ami Joseph* de Guy de Maupassant)

Laŭreato: **Jean-Luc Tortel** (Francio)

Laŭda mencio: **Thierry Tailhades** (Francio)

Traduko el la rusa: (*Amerikanec* de Arkadij Averĉenko)

Laŭda mencio: **Anna kaj Mati Pentus** (Ruslando)

La laŭreatoj ricevos diplomojn kaj libropremiojn.

Konforme al la regularo la organizantoj ĝis la 1a de januaro 2013 havas ekskluzivan rajton publikigi la ricevitajn konkursaĵojn en *La Ondo de Esperanto*, libroforme kaj elektronike.

Gratulon al la laŭreatoj!

Dankon al la partoprenintoj!

Halina Gorecka
sekretario de Liro-2010

Ferdinand Hirt kaj filo

La svisa presisto Jean Borel (1868–1946) ekde 1903 zorgis pri tio, ke la tiam ankoraŭ malforta Esperanto-movado en Germanujo ricevu novan impeton per propaganda materialo, informiloj pri Esperanto kaj precipe per lia propra lerno-libro furorinta ĝis la 1920aj jaroj. Krom li aktivis Franckh en Stuttgart (i.a. per la lerno-libro de Alfred Hermann Fried, 1864–1921), Heckner en Wolfenbüttel (kie la lerno-libro de Albert Schramm (1880–1937) ĝisvivis multajn eldonojn). Al ili aldoniĝis Friedrich Ellersiek (1880–1959), foje en kunlaboro kun Borel kaj Friedrich Ader en Dresdeno.

Post la unua mond-milito la movado rapide restabiliĝis. Kvankam ne kun la sama elano kiel Hachette, tamen lasante gravajn spurojn, en Leipzig engaĝiĝis la eldonejo Hirt, kies entrepreno, fondita de Ferdinand Hirt (1810–1879) en Vroclavo, en la dua generacio de Arnold Hirt (1843–1928), konata kiel lerno-libra eldonisto, sin dediĉis ankaŭ al Esperanto. La interveno de la nazioj metis finon al ĉi agado kaj la stokoj transiris al la Cseh-Instituto en Hago, kie ankoraŭ jardekojn ili treniĝis sur la bretoj...

Hirt eldonis tri kategoriojn de Esperanto-libroj:

1. lerno-librojn kaj vortarojn (por garantii la instruadon kaj la disvastigon de la lingvo),

2. beletraĵojn, precipe la serion *Internacia Mondliteraturo*,

3. esperantologiajn verkojn.

Inter la lerno-libraj aŭtoroj menciindas: Anton Casari, Arthur Degen (1879–?), Franz Scheibenreiter (1898–?), Emil Stark, Georg Streidt kaj Wilhelm Velten (1841–1928), inter la vortaristoj Paul Bennemann (1885–1954), kies du vortaroj (Eo-D, 1923 kaj D-Eo, 1926) longe restis modeloj. Iel kompareblaj estis nur la vortaroj de Paul Christaller (1860–1950) el 1910 (2a eld. 1923): D-Eo, kaj de Karl Minor (1891–1946): Eo-D.

La starto de la pedagogiaj eldonaĵoj estis la *Bildotabuloj por la instruado de Esperanto* (1919) de Thora Goldschmidt, kiuj jam en 1923 spertis trian eldonon. Krom lerno-libroj Hirt eldonis ankaŭ la lego-libron *Tra la mondo* (du partoj) kaj *Internacia Kantaro*, ambaŭ de Bennemann.

Hirt zorgis ankaŭ pri la originala beletro de Esperanto, i. a. per la debutromanoj de Jan Fethke (Jean Forge,

1903–1980), *Abismoj* (1923) kaj *Saltego trans jarmiloj* (1924). La antaŭmilita aŭtoro Heinrich August Luyken (1864–1947) daŭrigis sian roman-verkadon ĉe Hirt per *Stranga heredaĵo* (1922) kaj *Pro Ĵstar* (1924). Kun Henri Vallienne (1854–1908) kaj ties *Kastelo de Prelongo* (1907) kaj *Ĉu li?* (1908) li estis inter la unuaj roman-verkistoj de nia lingvo. La pli fruaj estis *Paŭlo Debenham* (1911, represo 1992) kaj *Mirinda amo* (1913).

Ĉe la ĝenerala publiko pleje konatis la malmulte-kosta serio *Internacia Mondliteraturo* (sam-noma serio aperis en 1911–1913 en Magdeburg: tri tiamajn titolojn Hirt reldonis) kun tradukoj el 14 literaturoj: angla (Irving, Poe), bulgara (Stamatov), flandra (Eekhoud), franca (Balzac), germana (Chamisso, Goethe, Raabe), japana (Ariŝima), jidiŝa (Ŝalom-Aleĥem), kataluna (Bertrana), kroata (Ŝimunović), nederlanda (Beets), pola (Niemojewski, Sienkiewicz), rumana (Sadoveanu), rusa (Doroŝeviĉ, Puŝkin, Turgenev), sveda (Strindberg). Inter la tradukintoj troviĝas nomoj ĝis hodiaŭ konataj: Grau Casas, Hohlov, Morariu, Muĉnik, Wüster, Lidja Zamenhof. La tradukoj de Goethe kaj Sienkiewicz estis represitaj en la nuna tempo. La serion gvidis Johannes Dietterle.

Sed ankaŭ ekster la serio aperis beletraĵaj kaj fakaj titoloj, por ekzemplo: *Palaco de danĝero* (Wagnalls), *La malŝparulo* (Raimund), *Aŭstralio. Lando kaj popolo* (Delsudo/Laiho).

Atentindas la kontribuo de Hirt al la faka literaturo esperantologia. Ĝi eldonis plurajn epok-farajn verkojn de Eugen Wüster (1898–1979), la patro de la terminologia scienco:

– *Maŝinfaka Esperanto-vortaro prielementa* (1923)

– *Enciklopedia Vortaro Esperantogermana* (1923–1929)

– *Zamenhof-Radikaro* (1927)

Per ili Wüster fariĝis la plej grava leksikologo de Esperanto: lia *Enciklopedia Vortaro* (EV) (bedaŭrinde torsa, ĝi finiĝas ĉe *kor*; la cetero de la manuskripto ekzistas kiel mikrofiĉo ĉe

IEMW) restas nesuperita atuto ĝis la nuna tempo. En 1930 en *Literatura Informilo* Alexander Schwarz ĵetas rigardon post la kulisojn de la EV-redakcio. Ankaŭ la *Zamenhof-Radikaro* estas unua ŝtupo al la revata Zamenhof-konkordanco de William Bailey (ekzistanta kiel mane skribita sliparo).

Hirt zorgis ankaŭ pri reaperigo de du bazaj verkoj de Edmond Privat: *Vivo de Zamenhof* (klasikaĵo ĝis nia tempo) kaj *Historio de la lingvo Esperanto* (du volumoj). Same ĝi eldonis, sub redakto de Walter Lippmann (1895–1986), germanan prilaboron de la Zamenhofaj lingvaj respondoj kaj la germanan version de la raporto de Ligo de Nacioj.

Okaze de la 70a dat-reveno de la naskiĝo de Zamenhof en 1929 Hirt prezentis sub la redakto de Johannes Dietterle (1866–1943) la imponan volumon *Originala Verkaro*, t.e. kolekto de ĉiuj artikoloj, traktaĵoj, paroladoj, eseoj, poemoj kaj (ĝis tiam konataj) korespondoj de Zamenhof. Longe ĝi restis grava referenc-verko por zamenhofologiaj studoj, malgraŭ siaj difektoj, mankoj kaj eraroj. Ne pro nenio oni ĝin reprenis en 1983 en Japanujo. El la koresponda parto profitis ankoraŭ la Zamenhof-volumaro de Itô Kanzi (1918–2005), dum por la ceteraj tekstoj li reiris al la fontoj.

Jam pli frue (1921) la sama Dietterle editoris kolektivon volumon *La vendreda klubo* al kiu kontribuis membroj de la Esperanto-klubo Leipzig, kun kelkaj artikoloj kiuj ne perdis sian valoron, i. a. de Dietterle mem pri Leibniz, de Lippmann pri la Lingvaj Respondoj, de Petzold pri la unuaj jaroj de Esperanto en Leipzig, de E. Wunderlich pri la Ŝtata Saksa Esperanto-Biblioteko kaj denove de Dietterle pri Albert Steche (1863–1943), tiam prezidanto de Germana Esperanto-Asocio.

Por teni kontakton kun klientoj kaj libro-amantoj Hirt eldonis *Literatura Informilo* (ses kajeroj inter printempo 1924 kaj somero 1930) kiu ne nur prezentis la novaĵojn de la eldonejo kaj konigis recenzajn eĥojn, sed enhavis ankaŭ (ĝis nun) legindajn artikolojn.

Aparta merito de la Hirt-eldonoj estis ties estetika aspekto: bela ekstero, plaĉa tipografio kaj tre bona blanka papero.

Unu planon Hirt ne sukcesis realigi: *Tutmonda Scienca Literaturo* kun tradukoj de la “plej gravaj modernaj scienculoj de la tuta mondo”.

Hirt (Paŝtisto) ja prezentis nutran paŝtejon al la verdaĵ ŝafoj...

Reinhard Haupenthal

Ege valora helpilo

Simon, Karl-Hermann. *Lexicon silvestre: Kontribuoj pri la multlingva vortaro de la forstfako*. — Eberswalde: Förderverein Lexicon silvestre, 2010. — 183 p.

En la jaro 1981 estiĝis — kaj ĝis hodiaŭ estas plu prilaborata en Eberswalde (tiam GDR) — impona verkego *Lexicon Silvestre*: multlingva vortaro de la forstfako. La iniciatinto kaj kunordiganto de tiu projekto estas la forstscienisto kaj leksikografo d-ro Karl-Hermann Simon.

Honore al lia 80-jara naskiĝfesto estas eldonita la ĉi tie preparolata libro. En ĝi estas kolektitaj la plej gravaj eseoj, en kiuj d-ro Simon, plej ofte kun kunaŭtoroj, inter 1990 kaj 2003 estis prezentinta la vortaron al la publiko kaj klariginta la gvidliniojn de la vortara laboro. La libro enhavas sep germanlingvaj kaj sep esperantlingvajn eseojn. Al ĉiu eseo estas antaŭmetitaj resumoj en la germana, la angla kaj Esperanto.

En tiuj eseoj estas detale priskribite, per kiuj trajtoj *Lexicon Silvestre* distingiĝas de aliaj vortaroj, ĉu de forsta ĉu de alia fako.

Sekvante la konsilon de la fondinto de la scienca terminologio, Eugen Wüster, d-ro Simon kaj lia teamo eliris ne de fakaj terminoj, sed de la korespondaj nocioj. Tiujn nociojn ili kolektis, donis al ili numerojn laŭ la Forstfaka Dekuma Klasifiko (Forest Decimal Classification = FDC) kaj verkis por ili koncizajn difinojn. Evidentiĝis, ke la plej taŭga lingvo por tiu unua paŝo estas la planlingvo Esperanto, kiu tial fariĝis la gvidlingvo de la tuta projekto. Tio estis ebla, ĉar en la komenca fazo ĉiuj kunlaborantoj estis esperantistoj. Post kiam nocio estis difinita, ĝi ricevis sian nomon, t.s. estis trovita ĝia termino. Poste la noci-difinoj kaj la terminoj estis tradukitaj al aliaj lingvoj.

Ĉar la forstfaka terminaro en Esperanto ankoraŭ ne estis sufiĉe evoluinta kaj al la kunlaborantaro de *Lexicon Silvestre* apartenis preskaŭ ĉiuj esperantlingvaj fakuloj pri forsto, la esperantlingvaj terminoj povas esti rigardataj kiel normigaj kaj preskribaj. Por la aliaj lingvoj, en kiuj jam ekzistas forsta terminologio, estis kolektataj la ekzistantaj terminoj el la literaturo, la terminaro estas do priskriba (deskripta). Ĉar ne ekzistas kompetentaj fakuloj esperantlingvaj por la plej multaj etnaj lingvoj, estis varbitaj al la vortar-prilabora

teamo ankaŭ ne-esperantistoj, kiuj hodiaŭ estas la plimulto de la nun 70-kapa kunlaborantaro.

Ekde 1995 la vortaro estas libroforme eldonata en unuopaj partoj, kiuj enhavas po ĉirkaŭ 1000 terminojn en unu lingvo. Terminoj de diversaj lingvoj, kiuj rilatas al la sama nocio, estas ligitaj per sama numero. Ĝis hodiaŭ aperis 9 partoj (Prima Pars ĝis Nona Pars) en la plej intense prilaboritaj lingvoj (inkluzive Esperanton). Entute ekzistas versioj en 15 lingvoj, kvankam kelkaj de ili aperas nur en la unuaj partoj.

La libro donas valorajn informojn kaj modelon al ĉiu, kiu serioze okupiĝas

BSB hejmidas la bibliotekon de Johann Martin Schleyer

Kiel raportite (*LOdE*, 2010, №7 p. 17), en februaro 2010 la subskribinto transprenis la privatan bibliotekon de prelato Johann Martin Schleyer (1831–1912) por katalogigi ĝin. La heredintoj decidis donaci la bibliotekon al Bavara Ŝtata Biblioteko (BSB) en Munkeno. Tiu-cele 23 nov 2010 estis subskribita kontrakto inter S-ro Jörg Schleyer kaj d-ro Rolf Griebel, la Ĝenerala Direktoro de BSB.

La biblioteko estos konservata kiel *corpus separatum* (aparta korpuso). Ĝi entenas i. a. la 23 tag-librojn de la aŭtoro de Volapük kiujn BSB digitalizos kaj tiel alirebligos por scienca valorigo.

En la preparata fest-libro *Informi — Dokumenti — Organizati* por la 80-jariĝo de Claude Gacond en aŭgusto 2011

pri terminologia aŭ fakvortara laboro — egale en kiu fako aŭ en kiu lingvo:

Unue, estas priskribata detale la vojo ekde la nocio, tra ties enkadrigo en la dekuman klasifikon ĝis la finfina asigno de termino — jen preskriba kaj jen priskriba.

Due, estas elstarigita la rolo de Esperanto — ne nur kiel unu de la cellingvoj, sed precipe kiel la neŭtrala ilo por plejeble precize kaj sendepende de etnolingvaj kromsignifoj difini nociojn. Tiu rolo de Esperanto koncernas nur la vortaristojn — por la uzanto ĝi estas nevidebla, por li Esperanto estas nur unu de la prilaboritaj lingvoj.

Trie, en la uzul-interfaco ĉiuj lingvoj estas traktitaj absolute samrajte. Pro tio la titolo de la tuta verkego ne estas esperantlingva — ĉar Esperanto estas ja unu de la cellingvoj — sed latina.

Kaj kvare — sed tio estas tipa nur por verkantoj esperantlingvaj — la vortara teamo laboris tute senpage, krom modesta subteno de la laborofico Eberswalde ekde 1991 ĝis 2008. Ĉar ne ekzistas rimedoj por protekti la verkon kontraŭ ŝtelkopiado, la libroj eĉ devas esti vendataj kontraŭ tiom malalta prezo, ke la kopiado ne valoras la penon.

Ĉar la principoj de terminologia kaj vortara laboro tute ne estas konataj inter la plej multaj vortaristoj, la libro estas ege valora helpilo por ĉiu, kiu okupiĝas aŭ interesiĝas pri terminologio kaj verkado de vortaroj kaj konas Esperanton aŭ la germanan lingvon.

Hans Dieter Quednau

(De maldekstre) D-ro Rolf Griebel, Jörg Schleyer (Foto de BSB)

aperos artikolo pri la zigzagaj vojoj de la biblioteko kaj katalogo de la registritaj titoloj. Per tiu ĉi akiro BSB aldonis al sia signifo kiel centra kolekto de la Volapük-literaturo. En la sama biblioteko troviĝas la libraro de la iama Munkena Volapük-Klubo, unu el la plej grandaj en la mondo. Tra ĉi vojo eniris ankaŭ la unuaj verkoj de Esperanto.

Reinhard Haupenthal

Libroj instruantaj ami, amiki, protekti la naturon

Härtling, Peter. *Avinjo* / Tradukis el la germana Nora Caragea. — Frankfurt am Main: N. Caragea, 2000. — 79 p., il.

Pausewang, Gudrun. *La avo en la ĉareto* / Tradukis el la germana Nora Caragea. — Frankfurt am Main: N. Caragea, 1999. — 63 p., il.

Pausewang, Gudrun. *Kuniberto kaj Kilevamba* / Tradukis el la germana Nora Caragea. — Frankfurt am Main: N. Caragea, 2001. — 111 p., il.

Schindler, Georg. *Fabloj kaj fabeloj* / Tradukis el la germana Nora Caragea. — Frankfurt am Main: N. Caragea, 2001. — 83 p., il.

Pausewang, Gudrun. *La infanoj en la arboj* / Tradukis el la germana Nora Caragea. — Frankfurt am Main: N. Caragea, 2008. — 61 p., il.

Mi ricevis por recenzado kvin por-infanajn librojn. Ĉar ili ĉiuj estas por infanoj kaj junuloj, kaj originale skribitaj en unu lingvo (la germana), kaj tradukitaj de unu persono, Nora Caragea, mi decidis verki unu komunan recenzon. Kiel kunrecenzanton — tute nature — mi prenis mian kvinjaran filon.

Do, ni komencis de la elekto: kiun libron legi unue. La plej grava kriterio evidentiĝis la titolo. Kaj la unuan vicon gajnis *La infanoj en la arboj*. Kiel la duan libron mia kvinjarulo ekvolis aŭskulti *La avo en la ĉareto* — post kiam mi klarigis, pri kiu ĉareto temas. Persone mi pensis, ke ni antaŭ ĉio legu la libreton *Fabloj kaj fabeloj*, ĉar ĝi konsistas el mallongaj rakontoj, kaj ni povus interrompi la legadon laŭbezone. Mi klarigis, ke la aliaj libroj estas longaj rakontoj po unu por tuta libro. Sed mia kunrecenzanto persistis, kaj li evidentiĝis prava. *La infanoj en la arboj* estis tralegita je unu spiro, sen paŭzoj. La filo postulis la sekvan, sed pro cirkonstancoj ĝi estis legita nur sekvatage. Kaj same seninterrompe.

La dua kriterio de la infana elekto estas la kovrilbildo. La kvinjarulo ekinteresiĝis pri helikoptero sur la kovrilo de *Kuniberto kaj Kilevamba*. Kaj kiam ni eklegis, ni ne bedaŭris. La libro estis “finita” dum du vesperoj, la historio tre plaĉis al ni ambaŭ.

La tria logilo por infanoj estas la internaj bildoj. Kaj, strange por plenkreskuloj, ili ne nepre estu ilustraĵoj por la fadeno de la rakontoj. Sed kiam la bildoj tamen reprezentas la vicon de eventoj el la rakonto, tio certe pli interesigas la leganton/aŭskultanton.

En la recenzataj libroj la ilustraĵoj estas plenumitaj en diversaj stiloj, sed ĉiuj grizaj, nekoloraj, kio ĝenerale ne tre plaĉas al infanoj. Mia kunrecenzanto diris, ke ili estas “normalaj”, nek bonaj, nek malbonaj. Ĉiuokaze, dum mia laŭtlegado li kun intereseto spektis ilin.

Kaj fine, malgraŭ komuna opinio de plenkreskaj eldonistoj, por infanoj gravas ke ankaŭ la literoj aspektu alloge — eĉ se ili ne legas mem, nur aŭskultas kaj rigardas. Gravas kaj la elektita tiparfasono, kaj la grandeco de la literoj kaj tekstoblokoj, kaj la kontrasto inter la papera kaj teksta koloroj. Kaj certe gravas, ke plenumiĝu “la universala regulo”: por ju pli malgrandaj infanoj estas destinita la libro, des pli grandaj literoj devas esti uzataj. Feliĉe, la eldonisto de la recenzataj libroj obeas ĉi regulon. Kaj mia kolegeto kun plezuro legis la titolojn de ĉapitroj en *Avinjo*, *Kuniberto kaj Kilevamba* kaj *Fabloj kaj fabeloj*.

Pri kio ja tekstas la libroj? *La infanoj en la arboj* rakontas pri malriĉa multinfana familio Santana, kiu loĝas rande de praarbaro. Iutage Mastro Ripoll, la

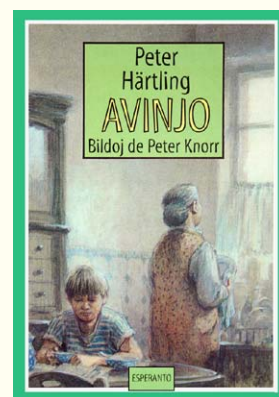
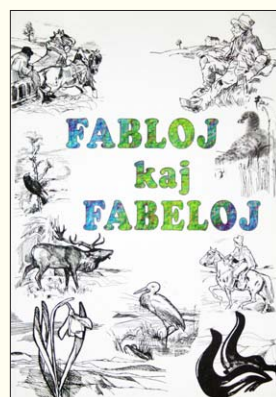
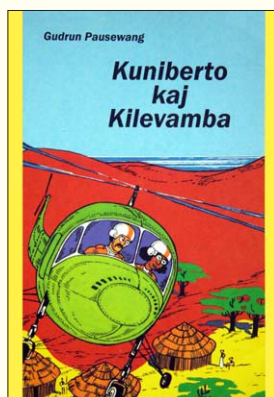
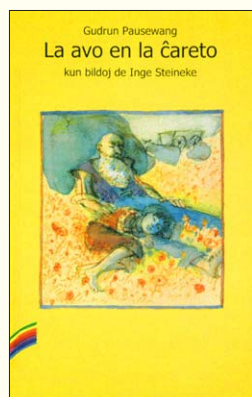
posedanto de la tuta tereno, volas forbruligi la arbaron por akiri spacon por novaj kampoj. Kaj ĝuste la infanoj Santana kun amika helpo de eta Umberto Ripoll, la filo de la Mastro, savas la arbojn.

La avo en la ĉareto estas “ĉarma rakonto pri avo kaj lia nepo Pepito, pri literoj, ”tiuj diablaĵoj”, pri la vivo, ĝia senco kaj ĝiaj ĝojoj”, kiel diras la dorsa kovrilo de la libro mem.

Kuniberto kaj Kilevamba estas bona ilustraĵo al tio, ke “ĝis hodiaŭ sur nia tergloblo ekzistas homoj, kiuj suferas pro malsato, malsanoj kaj sekvoj de militoj aŭ aliaj katastrofoj; ili preskaŭ aŭ efektive pereas mizere. Aliflanke homoj, kiuj ne scias aŭ eĉ ne volas ekscii pri tiaj faktoj... Sed en ĉi tiu libro temas pri paro, kiu meminiĉate dediĉas sin por savi la vivon de la loĝantoj sur la insulo Sisimanio. Kuniberto kaj Kilevamba ne simple alportas nutraĵojn por la suferantaj homoj, sed per kunlaboro ankaŭ de aliaj agantoj ili deziras trovi eliron el la katastrofo”.

En *Fabloj kaj fabeloj* “rakontas antaŭ ĉio bestoj, sed ankaŭ arboj kaj floroj, krome kelkaj homoj kaj eĉ objektoj, pri plej diversaj eventoj. Ili pensigas nin pri ni mem kaj nia mondo, nia naturo kaj la ĉiutaga vivo”.

Avinjo estas historio pri kvinjara knabo, kies gepatroj mortas. “Unue li tute ne komprenas, kio okazis. Lia avino decidas zorgi pri li. Kaj Kalle konstatas, ke ĉio estas tute alia ol antaŭe kun la patro kaj patrino... Iom post iom ili alkiutimiĝas unu al la alia kaj entreprenas komunan vojaĝon. Kiam Kalle estas dekjara, Avinjo malsaniĝas. Tiam montriĝas, ke ankaŭ ŝi bezonas lin...” Kvantkam temas pri kvinjara infano (komence), la libro estas dediĉita al pli aĝaj geknaboj (mia propra kvinjarulo metis ĝin en la lastan lokon en listo laŭ intereseco).

Nun iom da kritiko. Verdire, la misoj malmultas kaj ne tre ĝenas. En *La infanoj en la arboj* (p. 32) estas stila sed ne gramatika ĉueraro: dum la tuta historio rakontatas en la as-tempo (prezenco), ĉi tie, unufoje kaj senbaze, la aŭtoro uzas is-finaĵon.

En *La avo en la ĉareto* (p. 21) ni legas: “Sur la brako ŝi portis sian etan infanon”, sed sur la apuda ilustraĵo ni vidas la virinon teni la infanon en tuka bebportilo — do, tute ne sur la brako. Ĉar mia eta kolego siatempe spertis tiun specon de bebportado (kaj vidadas ĉe sia frateto), li tuj atentigis pri tiu malkongruo. Bedaŭrinde, mi ne havas la germanlingvan originalon kaj ne scias, ĉu temas pri miso de la aŭtoro aŭ de la tradukinto.

En *Kuniberto kaj Kilevamba* (p. 14) estas uzita esprimo “ekdormis ŝiaj piedoj”, feliĉe kun piednoto (“sentsentiĝis”). Kiom rajtas la tradukinto paŭsi germanajn tropojn, mi ne scias. Persone mi internaciigis ilin. La tradukinto ankaŭ estas influita per ĝenerala tendenco misloki vorteton “ankaŭ” (p. 20, 32, 60), kiu normale devas stari *antaŭ* vorto, al kiu ĝi rilatas.

En *Avinjo* ni denove renkontas la saman situacion kun esprimtropoj,

ĉi-foje sen ajna piednoto: “En la lernejo ne plene funkciis.” (p. 40). Ne sciante, ke en la germana lingvo la frazoj kiel “Es geht!” estas tute normalaj, oni malfacile povas diveni, *kio* ne plene funkciis en la lernejo.

Ĝenas min, rusion, la maniero uzi la citilojn — verŝajne la germantradicia. En *La infanoj en la arboj* tio estas tolerebla, sed en *La avo en la ĉareto* oni stumblas, legante la unuan fojon, ĉar ne tuj kompreneblas, kiu parolas momente. Kaj kiam oni laŭtlege al infano, imitante diversajn voĉojn, tio gravas. Kaj en *Avinjo* la citiloj ĉe diraĵoj tute for estas.

Entute la libroj estas bonaj, sufiĉe altkvalite produktitaj (se ne konsideri iliajn molajn kovrilojn, kio ne rekomendindas al porinfanaj libroj), kaj ne simple distraĵoj, sed instruantaj ami, amiki, protekti la naturon; libroj pri la vivo kaj ĝiaj malgrandaj kaj grandaj ĝojoj. En Esperantujo porinfanaj libroj ne multas, des pli de tia nivelo. Nur ĉinoj rimarkeble aktivis sur tiu kampo, sed ili plejparte specifiĝas por tute malgrandaj infanoj, kiuj mem ne jam scipovas legi. Do, la iniciato de Nora Caragea estas ĉiel laŭdinda kaj subtenenda.

Ikar Akimenko

Aleksandro Mitin

Feliĉulo

Mi vere estas feliĉul’.
Mi loĝas bonan mondon.
De la pasinto, el nebul’
Ni iras en estonton.

Ni estas ĝojaj dank’ al Li –
La plej genia homo,
Kreint’ de nia idili’!
Glorsonu Lia nomo!

Dum jaroj mondon gvidis frid’
Malsato kaj malsano.
Sed poste ekis Lia gvid’,
Kaj nun pro Lia plano

Ne scias ni pri plag’, mizer’,
Pli multe trinkas, manĝas.
Forgesis ni pri l’ vort’ “danĝer”
Ĉar gardon Lia aranĝas.

Ne batas nin pluveg’, nek neg’, –
Ĉar staras muro ŝirma.
Sen iu eta tru’ aŭ breĉ’,
La kaĝo estas firma.

Sed daŭras ekster nia land’
Malsato kaj amaro.
Do kial? – voĉas la demand’, –
Forkuris la najbaro?

Ja baldaŭ estos granda fest’.
Jen kuŝas kuirkrado...
Mi estas la obeza best’,
Nutrata por buĉado.

Kaj morgaŭ iĝos mi rostbef’ –
Honora perspektivo!
Kaj tio estas mia dev’,
La senco de la vivo.

Pro la supra poemo Aleksandr Mitin iĝis laŭreato de *Liro-2010*.

Kulturo

Enkonduko en la lingvoricon

Fiedler, Sabine; Rak, Pavel. *Ilustrita frazeologio / Antaŭparolo de Detlev Blanke. — 2a eld. — Dobřichovice: KAVA-PECH, 2009. — 143 p., il.*

La reldono de la jam konata frazeologiaj kolekto surgrimpis la 8an lokon en la Furorlisto de la Bjalistoka UKo. Ne mirige, tiu populara libreto enhavas ĉion, kion povas bezoni komencinta kaj progresanta esperantisto, deziranta plibonigi sian lingvaĵon. Do, krom la frazeologiaĵoj mem — entute pli ol sesdek frazeologiaj esprimoj, kiujn la aŭtorino ĉerpis el sia pli frua scienca studoverko, klarigojn de la signifo, po du uzekzemploj — cititaj de diversaj eldonaĵoj (kun detalaj fontindikoj), simpatiajn desegnaĵojn de Pavel Rak ilustrantaj iliajn signifojn — tre konvenaj por faciligi memoradon de signifoj de la frazeologiaĵoj. Kaj laste (sed ja ne balaste) sekcion kun “Similaj esprimoj en aliaj lingvoj” — po 3-4 por ĉiu frazeologiaĵo, plej ofte en la germana, angla, franca kaj ĉeĥa lingvoj, sed ankaŭ en aliaj, foje eĉ en la indonezia. Sugestinde, laŭ mi, estas aranĝi estonte tiun sekcion kaj decidi aŭ pri pli demokrata reprezentiĝo de aliaj lingvoj aŭ inverse elekti nur kelkajn, sed jam por la tuta verko. Per tio la libro fariĝus por la koncernaj etnolingvanoj eĉ pli alloga kaj eble surgrimpus pli alten en la furorlistoj de niaj libroservoj.

La frazeologiaĵoj, la uzekzemploj kaj la desegnaĵoj bone integriĝas kaj formas tutecajn po-2-paĝajn unuojn. Per siaj didaktika ĉarmo kaj lerto, ili elegante kaj profesiece enkondukas nin en la ricon de la lingvo kaj espereble helpas vekti ĉe la leganto pli profundan intereson pri Esperanta literaturo kaj kapablon ĝui ĝin.

Ryszard Rokicki

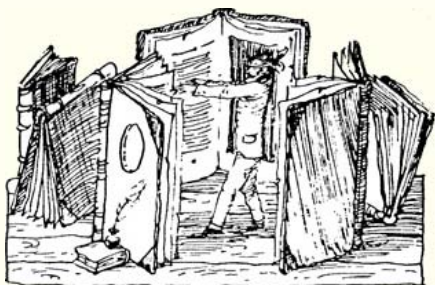
Esperanto-libroj al naŭ bibliotekoj

Ĉiuj naŭ Esperanto-bibliotekoj, kiuj petis subvenciojn de la Biblioteka Apogo Roma kaj Poul Thorsen de UEA, povos baldaŭ pliriĉigi siajn kolektojn de Esperanto-libroj. La estrarano de UEA pri kulturo Claude Nourmont kaj ĝenerala direktoro Osmo Buller asignis subvenciojn el tiu fondaĵo je la suma valoro de 1200 eŭroj.

La plej grandajn subvenciojn, po 200 eŭroj, ricevis Biblioteko *Interlingvistika Fenikso* el Venezuelo kaj Dokumenta Esperanto-Centro el Kroatio. Po 120 eŭroj estis asignitaj al Pernambuka Esperanto-Asocio el Brazilo, Kleruma Esperanta Klubo el Kubo, Biblioteko por Skoltisma Interkultura Pedagogio el Rumanio, Unuiĝo de Verdaj Amikoj el Togolando kaj Biblioteko Culbert el Usono. La bibliotekoj de Kulturdomo de Franclandaj Esperantistoj kaj Triesta Esperanto-Asocio el Italio ricevos ambaŭ librojn por 100 eŭroj.

Biblioteka Apogo Thorsen donas subvenciojn ĉiujare ekde 1997. La originala kapitalo, donacita de ges-roj Thorsen, sufiĉas ankoraŭ por unu disdono. Petoj por tiu lasta disdono devos atingi la Centran Oficejon ĝis la 15a de oktobro 2011. Kun la peto oni sendu liston de dezirataj libroj, kiuj estu ordigitaj laŭ dezirindeco.

GK UEA

Ĉi tiu kajero de *La Ondo de Esperanto* estas la lasta por tiuj, kiuj ankoraŭ ne reabonis por 2011.

Oni povas aboni *La Ondon* per pago al landa peranto (vd. p. 27), al nia UEA-konto “avko-u”, al niaj bankaj kontoj en Ruslando kaj en Pollando, al Yandex-denjgi.

Ni ekuzis ankoraŭ la sistemon PayPal, akceptante eŭrojn, dolarojn kaj zlotojn. Vidu pli rete:

<http://www.esperanto.org/Ondo/>

Dat-revene kaj rememore

*Feliĉa estas, kiu kun plezuro
parolas pri la patroj, kiu ĝoje
Rakontas pri iliaj grandaj agoj
Kaj en la fino de la bela vico
Sin mem fiere vidas.*

(Goethe, *Ifigenio* I, 3)

Ankaŭ sojle de la 2011a jaro ni retrovagigu la rigardon al kvar jaroj de la pasejo: al 1861 (150 jaroj), 1911 (100 jaroj), 1936 (75 jaroj) kaj 1961 (50 jaroj).

1861

Antaŭ la apero de la plej gravaj plan-lingvoj (Volapük kaj Esperanto) naskiĝis kelkaj el niaj pioniroj en 1861: la sveda pioniro Axel Rumstedt (01-28), Siegfried Lederer (06-30) kaj la franco Célestin Rousseau (09-22).

1911

La 7a UK okazis en Antverpeno.

Aperis jenaj libroj kun transtaga signifo: la *Plena Vortaro Eo-Ea* de Emile Boirac, la *Vortaro de Esperanto* de Bein, la vortaro D-Eo de Paul Christaller kaj la *Poliĝlota Vade-Mecum de Internacia Farmacio* de Rousseau, sed ankaŭ la poemaro *Unuaj agordoj* de Elski/Elska (t. e. Stanisław Braun kaj Stanisław Karolczyk).

En 1911 naskiĝis Dante Bertolini (01-02), Charles Meray (01-02), Peter Zacho (05-28), Tacuo Nakamura (07-24), Marianne Vermaas (09-23), Marcel Erbeta (12-09), Jan Filip (12-09) kaj niajn vicojn forlasis Rupert Kniele (07-31), historio-grafo de Volapük, la jam menciita Siegfried Lederer (09-08) kaj Gabriel Robin (12-26).

1936

La 28a UK okazis en Vieno.

Inter la libro-eventoj de la jaro elstaris: *El la Verda Biblio* (Lejzerowicz) kaj *Maria kaj la grupo* (Baranyai).

En februaro okazis la malpermeso de Esperanto en Germanujo far Martin Bormann. Naskiĝis Simo Milojevič (12-14) kaj inter la mortintoj troviĝis la interlingv-isto Ernst Beermann (01-01), John Merchant (01-09), Robert Kreuz (01-31), Mavro Špicar (08-04), Juan Font Giralt (08-15).

1961

La 46a UK okazis en Haronsgate.

En tiu jaro niajn vicojn forlasis: Immanuel Olshvanger (02-07), Louis Bastien (04-10), Camille Rogister (12-22). Kiu ankoraŭ (kon)scias pri ĉi lasta?

La libro-merkaton en 1961 pliriĉigis verkoj de Jan Fethke (Jean Forge) (*Verda raketo*), Edwin de Kock (*Ombroj de la kvara dimensio*), Stefo Urban (*Nova Ezopo*), la traduko de *Malsata ŝtono* (Tagore), la vortaroj de Albault/Léger (F-Eo) kaj de Alfonz Pechan (Hu-Eo, Eo-Hu), sed ankaŭ la ampleksa *Simpozio pri ata/ita*.

Reinhard Haupenthal

Kandidatoj al la PEN-premio 2010

(HeKo) Ok libroj kandidatas por *La Verko de la Jaro 2010*, laŭ selekto de la Esperanta PEN-Centro. La premion asignos per referendumo la abonantaro de *Literatura Foiro*. Ĉi-foje la premio koncernas la originalan prozon, laŭ verkoj surmerkigitaj en 2009–2010. Sube estas la listo de la titoloj, laŭ alfabeto ordo:

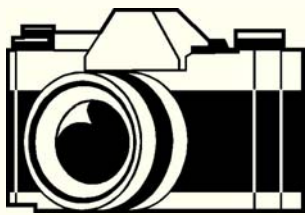
Jesa de István Nemere; *Kvazaŭ ĉio dependus de mi* de Trevor Steele; *La tero, kiu volis forflugi* de Dmitrij Ševĉenko, Anna Striganova; *Lecionoj por knabo* de Mikaelo Bronŝtejn; *Malamu vin, unu la alian* de Manuel de Seabra; *Marvirinstrato* de Tim Westover; *Serpentoj en la putro* de István Nemere; *Vizaĝoj*: Novelaro 2000–2009 de diversaj aŭtoroj.

La balotilo situos en la februara *Literatura Foiro*. Eblos voĉdoni ankaŭ rete.

Milena Makaveeva, sekretario de la Premio

Ljubomir Trifonĉovski, sekretario de la Esperanta PEN

La 13a Internacia Fotokonkurso

En la 13a Internacia Fotokonkurso, organizita en 2010 de *La Ondo de Esperanto*, partoprenis 40 foto-verkoj de 10 aŭtoroj el 7 landoj (Brazilo, Islando, Kanado, Pollando, Ruslando, Serbio, Svedio). La 9an de januaro 2011 la juĝkomisiono (Albert Adylov, Andrej Budnik, Aleksander Korĵenkov, Maria Sokolova) anoncis la rezulton:

1a premio (50 eŭroj kaj abono al *La Ondo de Esperanto*): **Lovisa Óskarsdóttir** (Islando) pro “Libroservo”.

2a premio (25 eŭroj kaj abono al *La Ondo de Esperanto*): **Vladimir Merkulov** (Ruslando) pro “Montaro en Kalifornio”.

3a premio (abono al *La Ondo de Esperanto*): **Barbara Chodera** (Pollando) pro “Araneo”.

Laŭdaj mencioj: **Vladimir Merkulov** (Ruslando) pro “Panoramo de Moskvo de la 38a etaĝo” kaj “Panoramo de Kremlo. Antikva urbo Rjazanj”; **Roland Larsson** (Svedio) por nesubskribita foto.

Speciala premio pro la plej bona foto pri la temo *Familio* (50 eŭroj kaj abono al *La Ondo de Esperanto*): **Olga Šipovalenko** (Ruslando) pro “Kie vi estas, panjoj?”

Laŭda mencio. **Barbara Chodera** pro “Familio”.

La plej bonaj fotoj aperos en *La Ondo de Esperanto*. Ĉar la nombro da konkursoj draste malkreskis en la du lastaj jaroj, la juĝkomisiono pretigos novan Regularon, laŭ kiu ankaŭ fotoj, senditaj elektronike, estos akceptataj.

Dankon al la partoprenintoj! Gratulon al la laŭreatoj!

Halina Gorecka
sekretario de la konkurso

Ricevitaj libroj

Barandovská-Frank, Věra. *Latinidaj planlingvoj*. — Paderborn: Akademia Libroservo, 2010. — 48 p. — [Donaco de Věra Barandovská-Frank].

Chrdle, Petr; Chrdlová, Stanislava. *Esperantem za tři měsíce*. — 3 vyd. — Dobřichovice: KAVA-PECH, 2006. — 184 p., il. — [Donaco de KAVA-PECH].

Clelia. *Mozaiko / Tradukis el la franca Daniel Luez*. — [Laon]: [Daniel Luez], 2008. — 110 p.; 50 ekz. — [Donaco de Daniel Luez].

Fiedler, Sabine; Rak, Pavel. *Ilustrita frazeologio / Antaŭparolo de Detlev Blanke*. — 2a eld. — Dobřichovice: KAVA-PECH, 2009. — 144 p., il. — [Recenzo-ekzemplero].

Romaniuk, Zbigniew; Wiśniewski, Tomasz. *Ĉio komenciĝis ĉe la Verda. Pri Ludoviko Zamenhof, lia familio kaj la komenco de Esperanto = Zaczęło się na Zielonej. O Ludwiku Zamenhofie, jego rodzinie i początkach esperanta / Tradukis el la pola Przemysław Wierzbowski*. — Łódź: Księży Młyn, 2009. — 100 p., il. — [Donaco de Zbigniew Romaniuk].

Simon, Karl-Hermann. *Lexicon silvestre: Kontribuoj pri la multlingva vortaro de la forstfako = Beiträge zum multilingualen Wörterbuch des Forstwesens*. — Eberswalde: Förderverein “Lexicon silvestre”, 2010. — 183 p. — [Recenzoekzemplero].

Vizaĝoj: Novelaro 2000–2009 / Redaktis Leif Nordenstorm, Sten Johansson, Lena Karpunina, Perla Martinelli, Tim Westover. — Stockholm: Eldona Societo Esperanto, 2010. — 175 p. — [Recenzoekzemplero].

Ricevitaj gazetoj

Antaŭen, 2010/4; Bulteno de Esperantista Klubo en Prago, 2010/3; Dia Regno, 2010/5,6; EAB Update, 2011/52; Esperanta Finnlando, 2010/6; Esperanto, 2010/12, 2011/1; Esperanto aktuel, 2010/6; Heroldo de Esperanto, 2010/14; Informilo, 2010/12; Informilo por Interlingvistoj, 2010/4; Juna Amiko, 2010/3; La Gazeto, 2010/150; La Lanterno Azia, 2010/11; La Ondo de Esperanto, 2011/1; La Revuo Orienta, 2010/11; Monato, 2010/12; Norvega Esperantisto, 2010/6; REGo, 2010/6; Spegulo, 2010/12; Svisa Esperanto-Societo Informas, 2011/1; Tempo, 2010/108; Usona Esperantisto, 2010/6.

La plej lasta Spegulo

La vintra kajero de *Spegulo* 2010 estas la dek-dua entute kaj la lasta post la trijara ekzistado. En la redakcia artikolo la eldonanto Kazimierz Leja klarigas la ĉesigon de *Spegulo* per ekonomia faktoro — la kvanto da abonantoj ne atingis la ekonomian minimumon.

La plej ampleksa materialo estas la 25-paĝa artikolo de Edward Malewicz *La magia rondo de Esperanto-instruado*, en kiu li unue prezentas la metodojn de fremdlingvo-instruado tra jarcentoj, kaj analizas du internacie konatajn, tradukitajn al dekoj da lingvoj, lernolibrojn de Esperanto. Li rimarkigas:

“... Esperanto restis en la magia rondo de tiuj du [gramatika-traduka kaj la rekta. — HaGo] metodoj, nun rigardataj kiel malmoderna, neekonomiaj kaj neefikaj. En komparo kun nuntempaj lernolibroj por instruado de naciaj lingvoj, precipe la plej grandaj, la ... analizitaj du Esperantaj lerniloj prezentiĝas kiel ekzotikaj kuriozaĵoj”. Fine li eldiras esperige, ke, danke al la Interlingvistikaj Studoj en Poznano “daŭre kreskos la nombro de kvalifikitaj Esperanto-instruistoj, ... kaj ke ne diletantoj, sed profesiuloj ekverkos Esperanto-instruilojn”.

Kosmopolitoj estas parolado de la nederlandano Ian Buruma okaze de la akcepto de Erasmus-Premio en 2008.

Tra pluraj kajeroj de *Spegulo* estis prezentataj multaj aŭtoroj el Balkanoj. Ankaŭ en tiu ĉi: intervjuo kun kroata verkistino Dubravka Ugrešić loĝanta en Nederlando, kaj tri eseoj de la slovena verkisto kaj eseisto Drago Janĉar.

Mi konsilas al la redakcio enretigi la tekstojn de *Spegulo* kun tema kaj aŭtora indeksoj, ja pro la eta eldonkvanto poste ili estos preskaŭ netroveblaj surpapere.

Halina Gorecka

Monato
INTERNACIA MAGAZINO SENDEPENDA

Sendependa internacia revuo en Esperanto kun legantoj en 65 landoj!

■ Politiko ■ Komputado ■ Scienco
■ Moderna vivo ■ Hobio ■ Sporto

www.monato.net

Flandra Esperanto-Ligo
Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen
monato@fel.esperanto.be

Por la decembra krucvortenigmo venis 15 respondoj, el kiuj ses estas ĝustaj. Ilin sendis: Edmund Grimley Evans (Britio), Jackie Huberdeau, Anne Jausions (Francio), Pere Palà (Hispanio), Klara Ilutoviĉ (Ruslando), Roland Larsson (Svedio).

La libropremion ricevas **Roland Larsson**. Ni gratulas lin!

La ĝustaj respondoj: *Horizontale:* 1. amforo; 4. okapio; 10. akvofalo; 11. pilĉardo; 13. koro; 14. anilino; 15. alno; 18. Atlantido; 19. Seulo; 21. himno; 22. lorio; 26. arogi; 27. talismano; 31. inko; 32. termino; 33. digo; 36. diamanto; 37. artiŝoko; 38. opinio; 39. rotoro. *Vertikale:* 1. Alasko; 2. favorato; 3. rifo; 5. kaĉo; 6. paralela; 7. oboloj; 8. planktono; 9. Vieno; 12. sledo; 16. faringo; 17. heliumo; 20. koriandro; 23. proklami; 24. ĉarma; 25. antimono; 28. Hindio; 29. rento; 30. kokono; 34. ravi; 35. mino.

Antikvaj Enigmoj

Tradicie ni proponas al vi enigmojn, kiuj aperis en *La Ondo de Esperanto* antaŭ cent jaroj, do en la antikva epoko de Esperantujo.

1. Kiun parton de ĉambro vi devas ripeti dufoje por ricevi vorton, kiu signifas bruetadon?

2. La divenota vorto estas fiŝo; metu supersignon sur unu el literoj, kaj vi ricevos muzikilon de paŝtisto.

3. Kun “b” mi estas piedvesto, kun “d” — posedaĵo de fianĉino, kun “k” — sur strato dum pluvoriĉa tago, kun “r” — parto de regimento, kun “p” — min oni povas vidi en kuirejo.

4. Kiumaniere per kvarfoja sinsekva ŝanĝo po unu litero, la vorto “homo” transformiĝos en “muŝo”? Kiu estas tiuj ĉi tri vortoj, starantaj inter “homo” kaj “muŝo”?

La respondoj devas veni al la redakcio poŝte aŭ rete antaŭ la 15a de marto 2011.

Juda humuro

Eksterlande

En komunisma Pollando judo estas pridemandita de la sekureca servo:

Enketisto: “Ĉu vi havas parencojn en eksterlando?”

Judo: “Ne”.

Enketisto: “Kiu estas Ĥaja Goldbaum el Tel-Avivo?”

Judo: “Mia fratino”.

Enketisto: “Ĉu vi havas parencojn eksterlande?”

Judo: “Ne”.

Enketisto (kolere): “Kion signifas ne? Kiu estas David Kohen el Jerusalemo?”

Judo: “Mia frato”.

Enketisto: “Diable, nun mi redemandas vin: ĉu vi havas parencojn en eksterlando?”

Judo: “Ne, certe ne. En la tuta familio mi estas la sola, kiu loĝas en eksterlando”.

Bonkorulo

Judo nervoza sidis sur benko en la parko senĉese sakrante kaj blasfemante.

Demandis lin preterpasanto: “Kio okazis, sinjoro?”

Respondis la judo: “Sidiĝu kaj mi rakontos al vi”.

La homo tuj sidiĝis kaj tiam la judo plu rakontis:

“Vidu kiom da stultuloj estas en la mondo: Iu frenezulo ĵus farbis tiun ĉi benkon sen meti averto-ŝildon *Freŝa farbo!*”

El la kolekto de **Josef Ŝemer**

Spritaĵ splitoj kaj preskeraroj

el la kolekto de reduktoro

Inter ridindaj nanaj gigantas seriozo

Universala Kongreso daŭre estas la plej granda renkontiĝo de esperantistoj, kiu aspektas serioze por la ekstera publiko. (Dima Ŝevĉenko, Anna Striganova. *Gazetara informkampanjo ĉirkaŭ la UK 2011 komenciĝas* // *Esperanto*, 2011, №1, p. 6)

Ĉu Bruselo sankciigis?

Bulgario ... devis akcepti jam punpagon de Eŭropa Unio... (Stefan Maul. *Naŭzita de koruptado* // *Monato*, 2010, №8-9, p. 7)

Nur por knabplezuro

... ĉiutage dum la posttagmezo funkcios speciala infanejo, por la plezuro de la junaj — kaj junegaj — filoj de Esperanto-familioj! (TEJO-aktuale, №235, 22 jan 2010)

Verkistinaĵ internoj, au: El subaj fontoj

Literaturaj kontribuoj venas el c-ino Etel Zavadlav ... el sen. Marie-France Conde Rey ... kaj el sen. Perla Martinelli. (Senmaska ne estas senmaskla, HeKo 466 1-B, 30 dec 2010, esperantio.net/index.php?id=1563)

Sennaska ne estas senkaska

Mi kaj *La Karavelo* deziras FELIĈAN KRISTKASKON (João José Santos, 21 dec 2010, tech.groups.yahoo.com/group/tradukado/message/7561; rimarkis Russ Williams)

Maljudan feston!

Gojplenan kaj pacan Kristnaskon... (Ilona Koutny, 24 dec 2010, <http://groups.google.com/group/uam2008/browse/thread/thread/c8667f4d9bd6904f>)

Ne retenaĉu!

Antisemitoj, novaj antisemitoj kaj fikretenaĉoj (Aleks Kadar, 10 dec 2010 <http://www.liberafolio.org/2010/alternativa-novajretejo-nun-ankau-en-esperanto#1291991051>)

Aspergi, ĉu, per ĉuro de l'espero?

... kio aperu en Vikipedio kaj kio en la ĉureta revuo? (Francesco Maurelli, 13 dec 2010, groups.google.com/group/isa-e-dl/topics?pli=1)

Bruste kaj cice, aŭ: Pintaj aktivuloj

U[nuiĝo de] E[sperantistoj en la] T[uta] A[friko] indan nian apogon kaj ni deziru al ili sukcesan mamstaran agadon... (Stanislaw Rynduch. *Respekto*, <http://www.liberafolio.org/Members/esperantogo/UETA-DEKLARO#1273990087>, 16 maj 2010; rimarkis, en *Libera Folio* mem, Fabio Bettani)

Plukis **István Ertl**

Perantoj de “La Ondo de Esperanto”

Argentino: Roberto Sartor, Saenz Peña 3912, B° La Capilla – 52, CP 5507 – Vistalba, Luján de Cuyo – Mendoza

Aŭstrio: Leopod Patek, Martinstr. 104/38, AT-3400 Klosterneuburg

Aŭstralio: Libroservo de AEA, Esperanto-domo, 143 Lawson St., Redfern N.S.W. 2016

Belgio: FEL, Frankrijklei 140, BE-2000 Antwerpen

Brazilo: BEL, SDS Ed. Venâncio III Sala 303, BR-70393-900 Brasília-DF

Britio: EAB/Viv O’Dunne, Esperanto House, Station Road, Barlaston, Stoke-on-Trent ST12 9DE

Bulgario: Georgi Mihalkov, “Nadejda” V, bl. 529, vh A et 9 ap 33, BG-1229 Sofia

Ĉeĥio: Pavel Polnický, Na Vinici 110/10, CZ-290 01 Poděbrady

Danlando: Arne Casper, Bryggervangen 70, 4, tv. DK-2100 København Ø

Estonio: Virve Ernits, Vallimaa 17-8, EE-93812 Kuressaare

Finnlando: EAF / Päivi Saarinen, Siltasaarekatu 15 C 65, FI-00530, Helsinki

Francio: Espéranto-France, 4 bis rue de la Cerisaie, FR-75004 Paris

Germanio: Wolfgang Schwanzer, Pfarrer-Seeger-Straße 9, DE-55129 Mainz

Hispanio: Luis Serrano Pérez, Font Nova 32, ES-08202 Sabadell

Hungario: HEA, Pf. 193, HU-1368 Budapest
KEA, p.k. 87, HU-1675 Budapest

Irlando: Joy Davies, 9 Templeogue Wood, Dublin 6W

Islando: IEA, p.k. 1081, IS-121 Reykjavík

Italio: IEF, Via Villoresi 38, IT-20143 Milano
Višnja Branković, Via Parini 5, IT-34129 Trieste

Japanio: JEI, Waseda-mati 12-3 Sinzyuku-ku, Tôkyô-tu, 162-0042

Katalunio: KEA, Apartat 1008, ES-08200 Sabadell

Koreio: KEA, 1601 Kang Byeon Hanshin Core, 350 Mapo-dong, Mapo-ku, Seoul-121-703

Kroatio: Marija Belošević, Sveti Duh 130, HR-10000 Zagreb

Kroatio kaj Slovenio: Višnja Branković (vd. Italio)

Latvio: Margarita Želve, Rūpniecības 35-13, LV-1045 Rīga

Litovio: LEA, p. k 167, LT-3000 Kaunas-C

Nederlando: UEA, Nieuwe Binnenweg 176, NL-3015 BJ Rotterdam

Norvegio: Esperantoforlaget, Olaf Schous vei 18, NO-0572 Oslo

Nov-Zelando: G.David Dewar, 28 Coventry Way, Long Bay, North Shore City, NZ-0630

Pollando: PEA, Aleja Wolności 37F/7, 33-300 Nowy Sącz

Portugaliao: PEA, Rua João Couto, 6, R/C-A, PT-1500 Lisboa

Ruslando: Galina Romanovna Goreckaja, RU-236039 Kaliningrad, ab. ja. 1205

Serbio: Dimitrije Janičić, Svetogorska 19, 11000 Beograd

Slovakio: Stano Marček, Zvolenská 15, SK-03601 Martin

Sud-Afriko: Colin S. Beckford, 43 Fairview Crescent, Milnerton Ridge 7441

Svedio: Lisbet Andréasson, Kajsa Kavats gata 8, SE-242 35 Hörby

Svislando: Christoph Scheidegger, Im Schleedorn 6, CH-4224 Nenzlingen

Usono: ELNA, P. O. Box 1129, El Cerrito CA 94530

Francio. La esperantistoj kunvenintaj je la Novjara festa renkontiĝo en la kastelo Grezijono (vd. p. 11), kie loĝas ne nur vesperoj sed ankaŭ fantomoj, por la Silvestra Balo surmetis maskojn kaj kostumojn. Provu sur la supra foto identigi la partoprenantojn. (*Berto InformFantomix / Armelle Piolat*)

Germanio. EsperantoLand denove (vd. p. 12) kunigis ĉe la jarŝanĝo la Novjara Renkontiĝon, kiun partoprenis familioj kun etaj infanoj, kaj la Novjara Internacian Semajnon kun junuloj, kiuj traktis la temon “Maro” plej diversmaniere — ankaŭ piratmaniere prezentante nodon. (*Lu Wunsch-Rolshoven*)

Pollando. En la programo de la Zamenhofaj Tagoj en Bydgoszcz estis ne nur kursoj, ekzamenoj, prelegoj, ekskursoj, koncertoj, sed ankaŭ geedziĝa studenta ceremonio de Martyna Dawidowska el Bjalistoko kaj Moses Simon Gabagambi el Tanzanio: Esperanto — edzperanto. (*Andrzej Grzębowski*)

